

DRUŠTVA NAZANILA

DRUŠTVO MARIJE CISTE-
GA SPOČETJA ŠT. 80,
SO. CHICAGO, ILL.

Prenemba datum, naših sej

Kakor vsako leto v zimskem času datum naših rednih mesečnih sej premenjamo in sicer namesto tretje srede zvečer na tretjo nedeljo popoldne, tako bomo s tem časom pričele tekoči mesec. Prihodnja naša seja se vrši torej v nedeljo, 15. oktobra ob 1:30 popoldne v navadnih prostorih (cerkveni dvorani). Zatorej opozarjam vse članice, da izvolite to naznanilo ali premembo vpoštevati in se udeležite seje prihodnje nedelje, ker bomo imele več važnih točk na dnevnem redu.

S pozdravom,
Louise Likovich, tajnica.DRUŠTVO MARIJE SEDEM
ZALOSTI ŠT. 81, PITTS-
BURGH, PA.

Na redni mesečni seji dne 15. oktobra bodo naše nadzornice dale svoje trimesečno poročilo o društvenem stanju in vse članice ste torej vabljeni da se udeležite te seje ker je dobro in važno, da vsaka članica ve kako društvo obstoji. Naše društvo je na dobri podlagi in lahko ste ponosne, da ste članice tega društva, torej vaše zanimanje bo z veseljem sprejeto. Na tej seji vas bomo tudi opomnile na skupno sv. obhajilo v novembru za vse naše pokojne sestre-članice. Tudi bomo razpravljale kako bi kaj ukrenile za korist naše blaginje, in marsikaj drugega. Morebiti imate kaj za priporočiti, —torej pridite na sejo 15. okt. ob 2:30 uri popoldne.

Članice našega društva so zelo dobro zastopane v Pitt Zenski Kegljaski Ligi, torej ste zopet vabljeni se druge članice, da se pridružite nam.

S sestrskimi pozdravom
Frances Lokar,
predsednica.DRUŠTVO SV. JOZEFA ŠT.
110, BARBERTON, OHIO

Uradno se naznanja vsem članom in članicam društva, da prihodnja naša redna mesečna seja se bo vršila zopet po navadi, namreč tretjo nedeljo, to je 15. okt. in seveda to bo vse skozi do spomladi.

Vsi člani in članice ste naprošeni, da blagovolite to vpoštevati in da se polnoštevilno udeležite te seje. Prosim vas tudi da se nekateri potrudite in nekoliko bolj redno plačujete svoj mesečni ašesment.

S sobratskim pozdravom do vseh,
Joseph Leksan, tajnik.DRUŠTVO SV. MIHAJLA
BROJ 163, PITTSBURGH,
PENNSYLVANIA

Javljam žalosno vijest, da je nemila smrt 1. sept. iz naše sredine ugrabila našeg vrednog brata i člana Nikolu Katkića u starosti blizu 80 godina. Bil je rođen 16. jan. 1865 u občini Bosiljevo, kotar Vrbovsko, Hrvatska. U društvo i Jednotu je pristupil 21. avg. 1910, onda bil član Jednote tudi 34 godine.

Ovo vrijeme još ni bilo našeg društva, zato je pristupil k dr. sv. Roka broj 15 KSKJ, i avg. 1929 postal član našeg društva sa prestupnim listom kao isto njegova supruga Ana, koja umrla 18. aprila 1935. Bila oba dobra, vjerna i vrla članova društva i Jednote.

Naš pokojni Nikola K. je promenio naglo uslijed otečenja krvi, jer su ga njegovi "kostatimari" našli mrtvog u 5 sati posle podne u njegovom dućanu; tako se moramo i mi nadati svakoga dana jer zvon smrti uvijek zvon: "Danas meni, sutra tebi." Ovo nam je trebalo slučaj smrti kod društva g. 1944.

Pokojni brat je stanovao na 1564 E. Ohio St. NS., a njegova

v otjeloo počivalo uzavodu Walter Spreling na Lockart St. NS., od kuda je krenula povorka 5. sept. u crkvu sv. Nikole, Millvale, gdje je Father D. S. Soric odslužio sv. obrede sa dvima svećenicama od fare St. Mary's. N.S. Pgh. Posle krenul sprovod na groblje sv. Josipa, West View; tamo nad odprtim grobom Father Soric izgovorio dirljivo besede o životu i vrlini pokojnog Katkića. Posle je stupil h grobu tajnik našeg društva i izkaval zadnju počast u ime društva pokojnom sobratu. Društvo darovalo mu istotako lijepo cveče (vjenac) u spominu i se pobrinilo za nosače krste.

Pokojni izza sebe ostavlja malo rodbine bližnje, nego puno kumova, prijateljev i znanec. Lijepa zahvala u ime društva Mr. Rudy i Mrs. Catherine Mrzljak, koji su vzeli oskrbu sprevoda pokojnog našeg brata N. Katkića. Neka mu bude lahka ova američka zemlja i naj počiva uz svoju suprugu u miru božjem; a njihovim kumovim i prijateljim naše saučesče.

Matt Brozeni, tajnik.

DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ
ŠT. 164, EVELETH,
MINNESOTA

Vabilo na sejo. Naše bolne članice, Smrtna kosa

S tem prijazno vabim vse članice našega društva na četritletno sejo vršečo se dne 15. oktobra (nedelja) ob 2 popoldne. Vpoštevajte to naznanilo in vabilo da se ne bo mogla nobena izgovarjati, da o seji ni nič znala, saj Glasilo dobiva vsaka na dom.

Na tej seji nam bodo naše nadzornice podale 3-mesečno finančno poročilo ali račun ko bodo knjige pregledale; potem boste lahko vedele kako društvo obstoji v obče. Ne vem, čemu se nekateri ogibate sej, da vas ni že več let blizu, saj se vendar naše seje vršajo v slogi in lepem miru. Le pridite v nedeljo, pa se boste lahko same o tem prepričale da pišem resnico! Posebno apeliram na naše mlade članice, da se začnejo udeleževati društvenih sej.

Na bolniški listi se nahajajo to časno sledeče naše sestre: Mary Kavšek, Angela Kochevar, Cecilija Mavrin, Mary Perušek (je že 5 mesecev v bolnišnici) in Ana Petrich. V neki bolnišnici v Michiganu leži tudi naš član-vojak Ludwig Debevc. Vsem tem želim, da bi jim Bog podelil ljubo zdravje, ki je največje bogastvo na svetu.

Malo pozno je to moje žalosno naznanilo, da je naša sosestra Antonija Čož letos dne 11. avgusta izgubila svojega ljubljeneža moža Franka, ki je preminul po dolgi boleznii vsled raka v želodcu. Bog mu daj miren počitek v ameriški grudi, Tebi, draga naša sestra pa tolažbo in uteho, da se bosta enkrat zopet združila tamkaj nad zvezdami.

Še enkrat vas opozarjam na našo sejo prihodnje nedelje.

S pozdravom,
Gabriela Masel, tajnica.DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ
ŠT. 190, DENVER, COLO.

Vabilo na plesno veselico

Naše društvo priredi v počast in spomin na 20-letnico ustanovitve plesno veselico v nedeljo, 22. oktobra v Slovenskem domu na 4468 Washington St.; pričetek ob 6. zvečer, vstopnina 25 centov.

Na to prireditve so v prvi vrsti prijazno vabljeni vse članice našega društva in njihovih družin, tako tudi vsi naši rojaki in rojakinje v Denverju ter okolici, kot v Frederick, Lafayette in drugod. Pri gotovi priliki vam hočemo povrniti vašo naklonjenost.

Na razpolago vam bo dosti okrepčil za grlo in želodec in za plesaželjne bo igrala izvrstna godba. Torej ne pozabite tega vedera in pridružite se nam. Ob večji udeležbi bo živahnost večja in tako tudi v večjo korist naše društvene blaginje. Torej na veselo svidenje dne 22. t. m.

S sestrskimi pozdravom
Amelia Cec, tajnicaDRUŠTVO SV. HELENE ŠT.
193, CLEVELAND, OHIO

Cjenene mi članice!

Pred vsem vas prijazno vabim na prihodnjo našo sejo, vršečo se v četrtek dne 19. oktobra ob 8:30 zvečer v navadnih prostorih pod cerkvijo. Tajnica bo pobirala ašesment že po 6. uri.

Ne vem kaj je vzrok, da so naše seje tako slabo obiskane; verujem, da nekatero so zaposlene vsled dela, je pa tudi dosti takih, ki imajo čas in bi prišle prav lahko na sejo, pa se ne brigajo, ka rnikakor ni prav, saj veste, da plačujemo rent od dvorane za vse članice, pa ne samo za uradnice. Nekatero mislijo, da imajo le ašesment plačan pa je OK; tako nazirane ni na mestu! Malo članic —na seji, se ne more nič dobrega za društvo ukreniti.

Upam torej da se boste prihodnje seje številno udeležile. Pomnite, da imamo 12 lepih dobitkov (ročnih del), katere so nekatero naše vrle članice naredile in darovale v korist naše blaginje. Vsled tega prosim one, ki ste vzlele tikete in jih še niste prodale, da jih za gotovo skušate prodati. Če jih katera še ni dobila, jih še lahko dobi pri naši tajnici, saj so ti tiketi po malenkostni svoti 5c in ste upravičena do toliko dobitkov. Ne pozabite prinesiti na prihodnjo sejo odrezke (stubs); med temi bo 12 gotovo ta srečnih.

S pozdravom,
Mary Zallar, predsednica

DOPISI

PRICETEK SLOVENSKE
ŠOLE SND

Cleveland, O. — V soboto 14. oktobra ob 10 uri popoldne se prične s poukom v Slovenski šoli S. N. Doma. Vsi, kateri se zanimate za šole pridite ob tem času v dvorano šte. 2; novo poslopje, vhod na 6417 St. Clair Ave., kjer bo učiteljica Mrs. Antoinette Simič, navedla razred kamor bo kateri pozneje prihajal.

Stariši, ob tem času apeliram na Vas vse, kateri imate otroke za šolo, pošljite jih k pouku, verjemite, da jim ne bo škodilo, ampak jim bo mnogokrat prav prišlo, da so se nekaj priučili tudi slovenskega jezika.

Otroke se sprejema od 9 do 16 leta starosti, ampak če je kdo mlajši in bi rad hodil v slovensko šolo, ga le pošlite, se bo že kako naredilo izjemo, če bo priden ali pridna v šoli.

Šola je prosta za vse, ni nobene predpisane šolnine za učence. Šolski sklad se vzdržuje od priredb in darov. Takrat pa, ko imajo učenci Slovenske šole SND božično ali spomladno prireditev, pa ste prošeni da pomagate, če kaj morete, da je prireditve uspešnja.

Glejte tudi na to, da bodo otroci redno prihajali k pouku, ker le na ta način se bodo v resnici kaj naučili in olajšali že itak težek posel učiteljici.

Slovenski Cleveland bi moral poslati v Slovensko šolo S. N. D. vsaj 200 učencev. Bomo videli, koliko jih bo.

Za Slovensko šolo S. N. Doma,
Erazem Gorske, taj.

O MOJEM ZADNJEM
POTOVANJU. NENADNA
SMRT

Forest City, Pa.—Rada bi s temi vrsticami malo poročala

o mojem nedavnejš otovanju v Cleveland, O. in nazaj. Vozila sem se skoro samo ponoči, tako nisem dobro videla pokrajine kjer smo se vozili. Opazila sem pa, da je bila po nekaterih krajih večja suša kot po drugih.

V Clevelandu sem stanovala pri Mrs. Anton Krantz, ki so me tako prijazno sprejeli kot bi bila res njih rodna sestra. V kratkem času mi je Mrs. Krantz razkazala več zanimivost velemesta Cleveland, obiskale smo tudi moje tamkajšnje prijatelje in znance. Res lepe domove imajo. Lepa hvala vsem za vse!

Moram tudi poročati žalosten slučaj naše sestre društva št. 120 in sosedo Mrs. Milšek, kako hitro smo jo izgubili. Ko je šla s svojim možem zvečer k počitku, se ni več zbudila, ker jo je v spanju zadela kap. Njen prestrašen mož jo je klical, toda zaman!

Poleg moža zapuščala pokojnica dva sina, eden je vojak nekje v Texasu, in dve hčeri, ena poročena z Johnom Torničem in enega vnuka. Sin-vojak se je pripeljal z aeroplanom na pogreb; zares žalostno! Izražam iskreno šožalje prizadeti družini.

Zaeno se zahvaljuje žalujoča družina Jakoba Milšeka vsem, ki so ji že na en ali drugi način kaj pomagali v tej dobri velike žalosti nesreče. Hvala za izraženo sočutje, hvala vsem, ki so prišli pokojnico kropiti, ki so naročili sv. maše, darovali vence in jo spremili do groba. Lepa hvala tudi č. g. župniku Rev. Fr. Jevniku za lepo izvršene pogrebne obrede. Bog naj vsem skupaj povrne! Pokojnico priročam v molitev in blag spomin.

Mary Pristavec, čl. dr. 120

VAŽNI SPOMINI

S pota.—Po kratkem potovanju v bližini Dulutha, se mučim sedaj zopet tukaj v Duluthu z jesensko nadlogo-revmatizmom; to mi je kot ostanek nekdanjega zaslužka v železnih rudnikih in premogovnikih.

Še vedno ljubke dneve imamo tukaj, regrat in nekatero svetlice zopet poganjajo kakor na spomlad, toda že več časa pa opazujoč naravo vidim, da so ptice — selivke letos nekam prehitro odletele; morda je to znak pričetka prehitre zime?

Čas imam in v času grozote v naši ljubi Sloveniji mi uha-jajo spomini nazaj na leto 1908 koder sva potovala skupno z začetnikom KSKJednote Msgr. Buhom. Zaeno pregledujem jubilejno izdajo našega Glasila ob 50 letnici te Jednote, osebno razne slike. Pri sliki blagopokojnega Rev. Šustersiča in opisu se mi zdí kot da bi se danes z Msgr. Buhom zopet mudila tudi v Jolietu, kot sva bila isto leto pri njem na obisku, ko sva došla s potovanja iz Slovenije in sva obiskala tudi Father Šustersiča.

Ko je isti leta 1910 vsled rahlega zdravja tudi odpotoval za stalno v stari kraj, na Vič pri Ljubljani, so mu Jolietčani priredili lepo odhodnico; tedaj sem se tudi jaz mudil v Jolietu, toda žal, te prireditve se nisem mogel udeležiti. Zvedel sem pa kasneje, da je Father Š. želel, da bi ga tudi jaz spremlil v domovino, pa sem mu razložil da vsled razmer mi ni mogoče. Zaeno sem ga tolažil, da ga bo sveži domači zrak in svidenje za ljubljeno njegovo materjo gotovo okrepčalo; žal, da ji je tudi on 48 dni po smrti matere (24. marca 1911) sledil v grob.

Glede ustanovitve KSKJ. je bilo že omenjeno, da sem dal jaz iz zbirke za Buhov muzej v Duluthu njegov lastnorodni zapisnik ustanovnega zborovanja z dne 1. in 2. aprila 1894 v Jolietu iz katerega je potem bilo poročano v "A. S. Dalje se ondi

nahaja njegova brzojavka ko sta se l. 1908 vozila s škofom Trobecem na KSKJ konvencijo v Pueblo, Colo., pa sta samudila viak, da nista došla na cilj pravočasno.

Pri slikah v oni jubilejni izdaji sem obstal tudi pri prvemu gl. Jednotinemu tajniku Mike Wardjanu v družbi njegove žene in ene pastorko. To adoptirano hčerko in oba Wardjanova sem zadnjič videl ko sta stanovala še na Scott St., v Jolietu; pa sta mi naročila, če bi zamogel dobiti na svojem potovanju širom Amerike še dva otroka (sirote) slovenskih staršev, to sem jima obljubil. Slučajno sem se zatem mudil v premogarski naselbini Fleming, Kans, in se ustavil pri rojaku Cukjatiju, došlemu domov iz rova. Brat Cukjati še živi in ima danes veletrgovino z deželnimi pridelki. V njegovi hiši je bilo veliko otrok; pa sem mu razodel otrok željo, ozir. željo Mr. Wardjana. Mr. Cukjati mi je pokazal dva otroka (sirote) po pok. rojaku Petelinu, za katerega je on skrbel. Odločil sem se vzeti v ta namen za enkrat samo deklico, po fanta pridem pa morda kasneje. Šla sva s Cukjatijem v Pittsburg, Kans, do sodnije, kjer sem dobil dovoljenje za deklico do jolako peljem v Joliet. Konduker na vlaku mi ni hotel verjeti, da je deklica še tako mlada in upravičena do polovične vožnje ker je imela precej velike čevlje. Od Kansas City do Joliet sem kupil zanjo polovično karto za \$5.75 in ji naročil, da naj vedno ko pride še kak konduker karte ščipat svoje noge skrije pod sež; tako sva srečno dospela v Joliet brezplačno; k sreči sem namreč dobil ondi vožnjo zanjo povrnjeno od železniške družbe, denar sem pa deklici daroval in tudi še kasneje kaj prinesel zanjo ko sem se mudil v Jolietu.

Ko sem se kasneje eno leto pred smrtjo Mrs. Wardjan mudil v Jolietu, mi je ta omenila, da je ta hčerka že poročena, in menda tudi njen brat, ali oni fant, katerega nisem vzel seboj je tudi v Jolietu. Na oni sliko jubilejne izdaje Glasila sta bila Mr. in Mrs. Wardjan birmska botra one deklice. Omenjena slika je bila zelo primerna za objavo kajti sedaj že pokojna Mrs. Wardjan je veliko s pisanjem listin pomagala svojemu soprogu, prvemu glavnemu tajniku KSKJednote. Bodi obema ohranjen blag spomin tako tudi ostalim prvakom te organizacije!

Matija Pogorelec.

Rev. Julius Slapski:
Še o "neovrgljivih dokazih"
(Članek št. 11)

V svojem zadnjem članku sem pisal, kako slabi so tisti "neovrgljivi dokazi," s katerimi so po pisanju Glasila nastopali "katoliški komunisti v Italiji," češ da je bilo krščanstvo ustanovljeno na podlagi komunizma in komunističnih nazorov. Mislim, da je lahko vsakdo uvidel, kdor je bral moje članke, kako zmotno je govoriti kaj takega.

Toda ona kratka notica v Glasilu z dne 20. septembra trdi v isti sapi še nekaj več. Prav gotovo še nekaj hujšega. In tudi to svojo drugo ugotovitev podpre dopisnik s trditvijo, da so "katoliški komunisti" v Italiji nastopali z "neovrgljivimi dokazi."

Oziroma, če je prav ali ne. In katera je tista druga ugotovitev? Piše, da se je krščanstvo "tekom kasnejših stoletij spremenilo tako, da je zastopalo le dobrot bogatinov, oziroma kapitalistov."

To je grd očitek, ki leti na katoliško cerkev, včasih pa tudi na celokupno krščanstvo, iz protivrškega tabora. Zato so

veda tudi ta očitek nam ni nič novega. Novo je le to, da kaj takega beremo zdaj tudi v katoliškem listu, za kar se Glasilo smatra in tudi mora biti. In še bolj novo je, da se glasom Glasila za to reč lahko navedejo "neovrgljivi dokazi."

Ker je tista notica tudi v tej skrajno zapeljiva, je treba, da se tudi pri njej pomudimo. Sploh je Glasilo pokazalo s svojo omenjeno notico, da je zelo treba v Glasilu pisati kaj več o stališču krščanstva, posebej o stališču katoliške cerkve, do, recimo: komunizma na eni strani, na drugi pa do kapitalizma.

Najprej vprašam: Ali sta na svetu samo dve stvari komunizem in kapitalizem?

Da "katoliški komunisti" na laškem in najbrž tudi drugod po svetu tako mislijo, to rad verjamem. Če hočoj uvesti na svet komunizem, morajo najti nekaj takega, s čemer svoj poskus opravčujejo. Zato so se spravili na kapitalizem in ga pripisali tudi katoliški cerkvi, drugega pa nočejo nič videti.

Toda mi, in z nami katoliška cerkev, ali bolje rečeno! mi s katoliško cerkvijo to stvar drugače presojava. Po naše je komunizem sam na sebi zanič, pa je na drugi strani tudi kapitalizem sam na sebi zanič. Med njima je pa veliko prostora za tisto, kar je prav in dobro. Mi ne moremo razumeti, zakaj bi moral kdo loviti same skrajnosti, ali skrajno levo ali skrajno desno, ko je tako lahko uvideti, da je v pravem le sreda, zlata skleda.

Kdor piše, da krščanstvo podpira le dobrobit bogatinov ali kapitalistov, ta ni prav gotovo nikoli bral velikih "delavskih" okrožnic svetih očetov papežev, ki so začele izhajati začeni od papeža Leona XIII. Kdor je te okrožnice bral, čeprav le površno, pa rad prizna, da je tak očitek napram katoliški cerkvi največja krivica, ki ji jo kdo more naprtiti. In brali so te papeške okrožnice ne samo kaki škofje in bogoslovni profesorji, brali so jih tudi veliki državniki celega sveta. Bral jih je tudi naš predsednik Roosevelt in večina članov njegovega kabineta. In vsi radi priznavajo, da nihče še ni tako dobro obdelal vprašanja kapitalizma in delavstva, in da poleg tega nihče še ni dal tako dobrih navodil za rešitev socialnega vprašanja kot ravno te papeške okrožnice.

Utegne kjo reči, da se je katoliška cerkev v novejšem času pod pritiskom zunanjih razmet tako "spreobrnila," poprej pa je res skozi cela stoletja "zastopala le dobrobit bogatinov ali kapitalistov."

Cele knjige so napisane o tem, kako je katoliška cerkev skozi vsa stoletja skrbela za dobrobit ubogih, zapostavljenih in zaničevanih. Nimam prostora, da bi se na tem mestu spuščal v te reči. Samo toliko naj rečem, da vsega tega ni delala iz kakih drugih razlogov kakor zato, ker je vedela, da se mora ravnati po nauku svojega Ustanovitelja Jezusa Kristusa. Tudi vse prej omenjene papeške "delavske" okrožnice se naslanjajo edino na nauk Kristusa in zraven na zdravo pamet, zakaj tudi zdrava pamet je nauk Kristusov.

Če pa papeži v prejšnjih stoletjih niso pisali in izdajali takih okrožnic, je to radi tega, ker v prejšnjih časih ni bilo takih bojev v javnosti med delavstvom in kapitalizmom, kakor so izbruhnili v novejši dobi. Papeži so vedno oznanjali krščansko ljubezen, kakor jo je učil Kristus, ljudje so pa deloma poslušali papeže, deloma pa ne. In tisti, ki so jih poslušali, so skušali z deli krščanske ljubezni premostiti propad med revnimi in bogatimi, kakor so vedeli in znali. Oni, ki jih niso hoteli poslušati, so pa polagoma začeli snovati svo-

je nauke popolnoma posvetne modrosti, ki so stali v velikem nasprotju s tem, kar je učil Kristus in za njim krščanstvo. Kapitalisti na eni strani so se začeli organizirati za pritisk na siromake, na drugi strani pa siromaki ali "proletarci" za boj proti kapitalistom. Ne eni ne drugi pa se niso zmenili ne za one katoliške cerkve. Ker so pa čutili, in sicer oboji, da katoliška cerkev ni z njimi, ampak da stoji na sredi, zato so ji oboji začeli očitati, da je pristanska. Kapitalisti so kričali nad njo, da drži s proletarci, ti pa, da drži s kapitalisti.

Zato je prišel čas, da se papeži oglase in na drobno razložijo pred vsem svetom, kakšno stališče zavzema katoliška cerkev v tem prepiru in boju med kapitalisti in proletarci. Tako so prišle na dan omenjene okrožnice, ki imajo za svojo podlago Kristusov evangelij, obrnjen na današnje čase.

Kdor se le malo seznanil z vsebino teh okrožnic, se ne bo dal zapeljati, da bi dožlil katoliško cerkev, da podpira kapitaliste. Istotako se ne bo dal zapeljati, da bi trdil, da je bilo krščanstvo ustanovljeno na podlagi komunizma in s komunističnimi nazori. Eno in drugo je golo obrekovanje in se da prav lahko pokazati z NEOVRGLJIVIMI DOKAZI, da ni res.

Rdeči križ pozivlja na
sodelovanje

Poudarjajoč, da pripada ameriški Rdeči križ vsemu ljudstvu ter da je v ideji Rdečega križa zapopadeno upanje človeka, je novi predsednik Rdečega križa, g. Pasil O'Connor, v svojem uvodnem radijskem govoru pozval slehernega človeka v Zed. državah, da sodeluje v akciji za Rdeči križ. Tujeerodni Američani ter njih otroci, najsi bodo slovenski, ruski, francoski, angleški ali katere koli druge narodnosti, so ravno tako dobrodošli kot oni, ki so v Ameriki že več generacij.

Ni dolgo tega kar je predsednik O'Connor dal priznanje Američanom tujega porekla za njih aktivno sodelovanje za Rdeči križ, rekoč, da je bilo njih tozadevno prispevanje velike človečanske vrednosti. V svojem radijskem govoru pa je tudi poudaril, da je potrebno, da se še bolj živo udeležujejo v aktivnostih Rdečega križa, da bo njihov glas in reprezentacija v tej organizaciji še vidnejša.

"Na katerem koli bojišču te vojne," je dejal predsednik O'Connor "je Rdeči križ v službi nudenja pomoči in tolažbe našim fantom, možem in dekletom, ki se žrtvujejo za našo domovino. Rdeči križ jim služi v imenu vas vseh in slednjemu izmed nas je v veliko zadoščenje dejstvo, da krvna plazma, závoji za ujetnike v sovražnih deželah in bolničarska postrežba vojnih bolničark povsod rešuje dragocena življenja."

"Rdeči križ je v svrhu uspešnejšega in širšega delovanja za vaše fante, može in dekleta v vojni službi izvečal množstveno plačano osebje, katero vrši delo ter nudi postrežbo in pomoč, kakršno bi vi radi sami nudili svojim sinovom, hčeram, soprogom in bratom, če bi mogli biti z njimi.

"Kljub največjemu številu najetih in plačanih delavcev oziroma uslužbencev v svoji zgodovini, pa Rdeči križ danes kot je v preteklosti dolguje svoj obstanek milijonom članov krajevskih postojank Rdečega križa. Potom teh številnih članov se organizacija Rdečega križa udeležuje kot narod.

"Kot je že vsakomur znano, je (Nadaljevanje na 3. strani)

IZ URADA

Slovenskega ameriškega narodnega sveta
3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Na prvi konvenciji Slovenskega ameriškega narodnega sveta v Clevelandu je bila podarjena važnost takojšnjega organiziranja naše organizacije za uspešno religiozno pomoč narodu v stari domovini. Konvencija je zaključila, da bo SANS nudil temu vprašanju vso svojo pomoč in da dejansko podpre novo religiozno organizacijo, ki jo je ustanovil Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev (ZOJSA).

Ta nova religiozna organizacija se imenuje **WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT**, ki ima poslovnico ne samo za zbiranje sredstev, temveč tudi dovoljenje za distribucijo ali odposiljanje v staro domovino. Ameriška vlada hoče, da se ves jugoslovanski vojni relief koordinira v eno organizacijo, ki naj bi bila reprezentativna za vse jugoslovanske narodnostne skupine v Ameriki, Slovence, Hrvatce, Srbe in Macedonce. Edina taka že obstoječa skupina je ZOJSA, katerega osnovni del je tudi SANS.

Na letni seji ZOJSA v Pittsburghu dne 22. septembra 1944 je bil izvoljen poseben odsek, ki ima načeljevalci novi religiozni organizaciji. Naloga tega odseka je izdelati izvedljiv načrt za zbiranje in razpošiljanje potrebne materiala za takojšnje pomoči stari domovini ter priključiti v svojo sredino tudi druge slovenske, hrvaške, srbske in macedonske organizacije, ki se bavijo z religiozno. Vse te organizacije, zlasti JPO-SS ter pomožna akcija pod okriljem Hrvaške bratske zajednice, imajo pravico do pravomočnega zastopstva v sodobnem odločanju pri vodstvu novega religioznega fonda.

Skupna akcija bo najbolj učinkovita in bo najcenejša in najuspešnejša vršila delo, katerega mu se je posvetila.

SANS apelira na vse svoje podružnice in vse organizirane skupine, da organizirajo **nemudoma** posebne odbore, ki bodo vodili religiozno delo v svojem okrožju. Treba bo potrkati na marsikatera vrata — slovenska in druga, da se zbere najprej čim večja vsota v denarju, s katerim bo novi odbor takoj kupil najnujnejše potrebščine, predvsem zdravila, zdravniške instrumente, najpotrebnejšo hrano za majhne otroke, itd.

Poroča se nam, da je ena ladja že na poti, da odpelje te potrebščine. Nikakor ne smemo pustiti, da bi čakala v ameriškem pristanu. Napolniti jo je treba takoj!

Ves nabrani denar naj se pošilja naravnost na SANS. V našem uradu bomo vodili pregledne račune o vseh prejemkih in jih priobčali v listih, denar pa v večjih vsotah odposiljali religiozni akciji Združenega odbora v New York. Na ta način bomo vedeli natančno vsoto, ki so jo pomagali zbrati ameriški Slovenci, obenem pa bo tudi javnost vedela, kako naše delo napreduje ali nazadnje.

Važno je dejstvo, da ima med jugoslovanskimi religioznimi fonde edino le ZOJSA dovoljenje za distribucijo. Drugi lahko denar zbirajo, ne morejo pa pomoči pošiljati v staro domovino. Neobhodno potrebno je, da se SANS pridruži novemu odboru ter skozi njega odposilje material, ki bo kupljen za naše prispevke.

Vse informacije glede zbiranja obleke, čevljev in drugega potrebnega materiala bodo razposlane med vse podružnice, čim prej memo vsa navodila.

Bratje in sestre! Čaka nas veliko delo. V stari domovini narod umira na bojnem polju in doma. Ono na boljše lahko podpremo le moralno. Toda

onim ubogim sirotam doma pa lahko takoj nudimo svojo materialno pomoč. Še danes zavijamo rokave in pojdemo na delo!

Mirko G. Kuhel, tajnik.

POZIV RDEČEGA KRIŽA
(Nadaljevanje z 2 strani)

ameriški Rdeči križ del organizacije Mednarodnega Rdečega križa ter Lige društev Rdečega križa. Nič se ne ve, kaj nas še čaka v bodočnosti... vojni dogodki zastirajo obzorje. Toda neglede na potek vojne, ste lahko prepričani, da dolžnosti Rdečega križa v prihodnjem letu ne bodo nič zmanjšane, ampakraje še povečane, kajti na mnogih poljih se bodo potrebe znatno povečale.

"Rdeči križ mora sodelovati v dostavljanju pomoči prizadetemu ljudstvu v Evropi, kar pomeni, da bodo vojne aktivnosti naše organizacije nadaljevanje še leta po zaključeni vojni. In med tem, ko bomo nudili skupno pomoč prizadetim narodom, pomnimo to, da kakršni koli novi svet bomo zgradili na ruševinah in pogoriščih sedanje vojne, moramo gledati, da bo svet temeljil na ideji Rdečega križa, kajti v tej ideji leži jedro prerojenja..."

KAJ DELAMO V PITTSBURGHU

Pittsburgh, Pa. — Pred kratkim je bilo poročano iz naše naselbine, da smo ustanovili pomožno akcijo, sedaj pa želimo podati nekoliko več podatkov o našem delovanju. Na ustanovni seji smo namreč sklenili, da bomo o tem poročali v vseh slovenskih listih, da bo vsak vedel kako napreduje naša kampanja.

Če pomislimo, da je kampanja šele v razvojni dobi, so nekatere marljive žene, ki so se takoj podale na delo, dosegle naravnost neverjetne uspehe. Poročajo, da so povsod našle veliko simpatij do narodov v Jugoslaviji. Poleg toplih želja, da bodo kmalu osvobojeni, so ženske dobile denar za nakup zdravil, in obleke se dobi skoro v vsaki hiši. To je naravno, saj tako hrabrega naroda ne sme nihče zapustiti v njegovi kritični uri, najmanj pa mi Slovenci, ki smo najbolj ponosni na njihovo vstrajno borbo.

V prvih dneh smo dobile preko \$300.00 v gotovini in okrog 100 zabojev dobre obleke. To je dovolj dokazov, da lahko veliko zberemo, ako se vsi složno podamo na delo za zbiranje pomožnih sredstev. Le predstavimo si nepopolno veselje, kadar dobijo prvo darilo od svojih ožjih bratov iz Združenih držav! In upamo, da ga dobijo kmalu, predno pritisne hud mraz!

Človek ne žali truda, kadar gre okrog Slovencev in prijateljev, ko dobi pri enem \$5, pri drugem \$10 itd. Kmalu bomo priobčali tudi imena vseh darovalcev, zato se pripravite, da ne boste izpuščeni iz častne liste. Vaš prispevek bo prišel kot rešilno sredstvo, da otemno gotove smrti otroka, mater-partizanko in ostale ranjence, da jim olajšamo križev pot do končne zmage in svobode!

Ob četrtkih in petkih zvečer pa vabimo ženske, da pridejo v Slov. Dom, da pomagajo prišivati gumbce in zakrpati kako luknjico in razvrstiti čisto obleko. Moški pa naj pridejo ob petkih zvečer, da spravijo stvari v zaboje, da bo vse šlo hitreje naprej na parnik.

Zbiranje obleke je naporno delo. Vsak, komur ni predalec, je naprošen, da prinese sam v Slovenski Dom ali pa na sledeče zbiralne postojanke, ki so na razpolago širom naselbine:

Anna Klun,
5168 Butler St.

K. Plantan,
5560 Camelia St.
K. Bubash,
5231 Poe Way
F. Trempus,
42—48th St.
J. Hrvatin,
5417 Butler St.
Jos. Mestnjak,
1104 High St., N. S.
Pauline Fabec, tajnica,
6910 Butler St.

Ne odlašajmo!

Detroit, Mich. — V marcu t. l. smo si osnovali podružnico Združenega odbora južnoslovenskih Amerikancev, da smo pripravljene, ko bo možno nartvoriti prvo ladjo, ki bo vozila našo pomoč v obleki, obuvalu, medicini, hrani, in drugih življenjskih potrebščin našemu junaskemu narodu, ki si je priboril spoštovanje celega sveta ter še tako silno trpi v tej strašni vojni.

Odposlali smo naš prvi prispevek k skupni pomoči naših junakov in junakinj, 185 velikih napolnjenih vreč (6 ton) v New Yorko skladišče, da se takoj naloži, ko pride ladja. Jugoslovanski pomorščaki, ki so že toliko žrtvovali in še žrtvujejo, bodo dostavili brezplačno našo pomoč v jugoslovansko loko. Ti vrli sinovi lepega Primorja, ne zahtevajo nobene plače za svoje težko delo. Vsak dan in noč tvegajo svoja življenja. Vodi jih samo ena misel, ena želja pomagati narodu, ki ga je podivjana nemška, laška in madžarska fašistična druhal tako neusmiljeno mučila in morila. Naš narod silno strada, brez obleke in hrane, živi le v pričakovanju, da mu skoro zasije dan svobode.

Bratje in sestre, naša sveta dolžnost je, da takoj pomagamo. Naša podružnica ZOJSA ima svoje prostore na 2539 Woodward Ave., 305 Hofmann Bldg. Tu se zbira obleka, obuvala itd. Šiva krpa, snaži, pakira. Jugoslovanske žene (Srbkinje, Hrvatice, Slovenke, Bolgaro-Macedonke) vse v lepi slogi delajo skupaj. Vsi, ki še niste poslali ponošne obleke, obuvala itd. se prosite, da to takoj storite. Naš narod potrebuje vse, ker mu je bilo vzeto vse. Treba bo več ladij, da se vsaj malo ublaži veliko pomanjkanje in reši smrti onem, ki so preživeli vse te strahote in silno trpljenje. Obleko očistite. Komur ni možno dostaviti obleke osebno naj javi naši ZOJSA podružnici na naslovi: 25359 Woodward, 305 Hofmann Bldg. z dopisnico, ali telefonira Madison 2864, da se pobere.

Vnedeljo 15. oktobra ob 3h popoldne sklicuje podružnica Združenega odbora južnoslovenskih Amerikancev shod v Northern High School, Woodward in Clairmount. Glavni govornik bo Rev. E. Glocar iz Akron, Ohio. Govoril bo kako lahko pomagamo narodu v stari domovini. Pridite vsi, ki imate srce za narod iz katerega izhajate. Slišali boste o strašnem trpljenju in nadčloveški borbi naših bratov in sester preko morja. Vstopnine ni.

V kratkem se bo pričelo s pobiranjem prostovoljnih prispevkov od hiše do hiše za naš narod v stari domovini. Ne izgovarjajte se "Dam svojim." Dolgo bo še predno bo mogoče poslati pomoč posameznikom svojcem. Če hočete res pomagati, dajte takoj. Miljon Jugoslovancev je v skrajni bedi, bojazen je, da umro, če jim ne pomagamo takoj. 2 milijona jih je postalo žrtev bestialnih naci-fašistov, le naša krivda bo, če ne rešimo one, ki jih še lahko. Krivica, ki se je storila po prvi svetovni vojni se ne bo ponavljala, zato jamči odbor osvobodilne fronte, ki je izbral najboljše moze in žene iz ljudstva samega, da bodo pravično delili pomoč onim, ki so res potrebni. Zato dajte kar največ morete, dobili bodo tudi Vaši najbliž-

nji sorodniki, če so potrebni. Vsak kdor daruje \$100.00 bo prejel po zaključku nabiranja posebno izkaznico, ki bo v ponos Vam in Vašim potomcem.

Vabim vse, ki so voljni pobirati od hiše do hiše, da se javijo takoj, ker pričeti moramo s tem plemenitem, a težkim delom nemudoma.

Drage sestre, v našem jugoslovanskem središču je posla za vse, katere hočejo pomagati. Sestre Mary Jurca, Mary Knez, Elizabeta Plahtar (zadnje dve so vso, drugod nabrano obleko osnažile, pokrpale in polikale same doma in jo dostavile v naše skladišče) in Lia Menton so že aktivne v tem oziru. Mary Rant že pridno zbira obleko. Sestre Dugar, Kapel, Lapanja so pa obljubile, da bodo pričele sodelovati. Upam, da se bodo še mnoge javile k sodelovanju.

Lia Menton

PRVA POMOČ

Sheboygan, Wis. — Združeni odbor južnoslovenskih Amerikancev, nas je z veseljem obvestil, da je prejel od President's War Relief Control Board-a postavno dovoljenje za nabiranje in odposiljanje materialne pomoči v Jugoslavijo.

Zastopniki jugoslovanskega pomožnega odbora, Slovenske sekcije št. 4 v Sheboyganu, Wis., smo se sestali na svoji seji, ter podvzeli takojšnjo akcijo, da se čim prej zbere in odpošlje PRVO POMOČ v staro domovino, našim bratom in sestram kateri danes hirajo in umirajo radi pomanjkanja hrane, obleke obutve, zdravil in strehe.

Potreba je ogromna, in prva pomoč zelo nujna. Zato prosimo JPO-SS št. 4 vse rojake in rojakinje v Sheboyganu in okolici, da zberejo čim več obleke in obutve nove ali stare, posteljno perilo, odeje itd. ter naj prinesejo v tedno od 15. do 21. oktobra v Slovensko šolo. Član odbora bo vsak dan v šoli od 12 do 6 ure popoldne, da bo vsakega vpisal kdor bo daroval. Kdor ima več obleke tako da mu ni mogoče prnesti, ta naj pokliče enega sledečih: Frank Remšak, Martin Jelenc ali Anton Debev, da pride iskat na Vaš dom.

Prosi pa se vse rojake in rojakinje, da vsak daruje kolikor mogoče. Vsak komad bo dobrodošel, pa naj bo otročje perilo, moške obleke ali ženske reci. Potrebno pa je, da naj vsak kos bil vsaj toliko v dobrem stanu, da bo še za oblečeno. Predvsem pa se prosimo vse in vsakogar, da se perilo dostavi čisto in oprano, ni pa potrebno da bi bilo izlikano.

Ne bodimo sebični in neposnemajmo sebičneža kateri pravi: bom že svojim poslal. Muka, beda, glad in trpljenje je prav tako neznožno za tvojega kot za mojega svojca. Ljubi bližnjega svojega kot sam sebe, in ne bodi sebičnež. Daruj kar moreš, ena sirota ti bo hvaležna za tvojo dobrodušnost, ker ji boš blažil gorje, da, morda jo otekel celo smrti. Naj živi narod iz katerega izvirmo MI!

Za JPO-SS št. 4,

Leo Milostnik

VAŽNA SEJA JPO-SS IN SANS

Chicago, Ill. — Prihodnja seja JPO-SS št. 8 in SANS št. 60 se bo vršila v ponedeljek, 16. oktobra letos, pri Tomažinu, 1902 West Cermak Road. Pričetek ob pol osmih zvečer. Ker bo veliko zelo važnih zadev na dnevnem redu, se prosite vsi zastopniki in vse zastopnice, da se udeležite vsi in, da ste točni.

Ob enem opozarjam slovensko javnost v Chicagu in okolici na prireditve v nedeljo, 26. novembra letos. Kakor že naznanjeno, bo ves čisti dobiček izroččen Ameriškem Rdečemu križu. Res je, da smo in bomo posamezni Slovenci prispevali

v ta namen vsak po svoji moči, toda kot skupina pa v Chicagu še nismo storili nič. Prireditve se bo vršila pod imenom slov. društev in organizacij in odbor se trudi, da bo dal na program najboljše točke. Vstopnice so razposlane na društva in vstopnina 50 centov je tako nizka, da ne bo nikomur žal.

Rodoljubni pozdrav,
John Gottlieb, tajnik.

Pismo iz Italije

Gotovo ste tam na Srednjem vzhodu radovedni, kako živimo Slovenci tu na osvobojenem ozemlju Italije. Mnogo nas je tu, z vseh vetrov in na vse mogoče načine smo prišli semkaj. Ogromna večina je našla tu svoje začasno bivališče proti lastni volji. Drugi smo prišli od tam. Največ je seveda slovenskih vojakov iz Julijske Krajine.

Še pred vojno so fašistovske oblasti razvlekle veliko število Slovencev s slovenske zemlje v notranjo Italijo. Med vojno pa se je preganjanje še povečalo. S polno paro so delale vojaške in civilne oblasti. Slovenske vojne obveznike so vse poklicale pod orožje. Po večini so starejše letnike (1910 in starejše) uvrstili v takozvane specialne bataljone. To so bili interniranci v uniformah. Razmetali so jih po vsej južni Italiji, posebno dosti jih je ostalo na Sardiniji. Njihov žalostni položaj se po kapitulaciji ni spremenil. Življenje vojakov-internirancev je eno samo stradanje in trpljenje. Hrana je skrajno nezadostna in slaba. Zdravstvene razmere so naravnost obupne in malarija strašno razsaja med ljudmi.

Vseh Slovencev, civilnih konfirancev in vojaških internirancev, je bilo s silo odpeljanih okrog 82.000. Do te številke sem prišel s povpraševanjem med interniranci po posameznih okrajih. Nekaj tisoč Slovencev je ob premirju pobegnilo v vrste NOV, mnogo so dosegli zaveznike, precej jih je zbežalo tudi v Švico. Na vsem osvobojenem italijanskem ozemlju je po mojih cenitvah še vedno okrog 26.000 Slovencev.

Od tu so se osvobojeni Slovenci že precej raztepli na vse mogoče strani. Vsak si je po magal, kakor si je pač mogel. Večinoma so bili prepuščeni sami sebi, ker je organizacija oskrbe Slovencev izven vojaških formacij takorekoč ničeva. Tako so nekateri Slovenci odšli tja k vam kot begunci, drugi v vojsko, tretji v razna taborišča, četrti k Angležem, peti k Amerikancem, mnogi pa so še vedno po laških zaporih in koncentracijskih taboriščih.

Tu manjka Slovenec z avtoriteto in dobriimi zvezami z zavezniki, ki bi se za vsa ta vprašanja zavzel. Pričakovali smo, da bo prispela kaka civilna slovenska komisija O. F. iz Slovenije.

Dovolite mi, g. urednik, da se v imenu nekaj sto Slovencev preko "Bazovice" obrnem na rojake v Ameriki in jih prosim, naj oni kot državljani Združenih držav dvignejo svoj glas in priskočijo v tej težki uri svojim bratom na pomoč!

Bratje, ameriški Slovenci! V domovino še ne more Vaša pomoč, zato pa imate tu v osvobojeni Italiji tudi en del začasne, trpeče slovenske domovine. Pomagajte! Čim prej, da ne bo prepozno! Zahtevajte, da se takoj osvobodijo slovenski jetniki in interniranci! Podprite prizvanje ASNOJa, da se osvobodijo 20.000 Slovencev v Sardiniji. Vse to je v Vaši moči! Tako boste rešili na tisoče in tisoče slovenskih življenj, ki smo jih Slovenci v tej vojni že toliko žrtvovali!

V ostalem smo Primorci še precej trdno povezani med seboj, kar izgleda, kakor da bi našim bratom z one strani Snežnika ne bilo čisto po godu.

PRIMERNA SLIKA IZ SLOVENIJE

Gornja slika nam predstavlja marsikako revno slovensko mater (boso), ki hrani svojega otroka morda samo s prežgano juho. — Domovina nas kliče na pomoč!

Primorci tvorimo ogromno večino med Jugoslovani osvobodilnega gibanja na osvobojenem italijanskem ozemlju, pa imamo vendarle v odločitvah zelo malo besede.

Sedaj pa bi Vam popisal tudi še nekaj drugih ropotij, ki jih doživljamo tu. Četrto stoletja smo živeli pod laško mareljo, pa je zato še vedno zanimivo, da čujete, kakšno je sedanje življenje v "novi Italiji." Še vse so nam preveč v dobrem spominu zdravice ricinovega olja in pozdravi manganela.

Ostali so nam pa v spominu tudi množstveni umori in ljubljanjski šentpeterski vojašnici, v Ribnici, Novem mestu, Metliki, Kočevju, na Opčinah, v Kopru, v Gorici, v Tolminu, Kobaridu, Idriji, v Vipavi, Postojni in Bistrici ter po vseh ostalih krajih, kjer so gorele slovenske vasi in so streljali slovenske moze in fante, žene in dekleta.

Če bi sedaj prišli sem in gledali to duševno siromaštvo, to ogabno prilizovanje in pasje dobrikanje, bi se kot dostojni ljudje umaknili—in pljunili. To je današnja Italija, Italija, ki je za stoletja pokopana kot evropska sila. Nikoli nisem imel posebnega občudovanja za Lahe, vendar moram priznati, da tudi v najbolj črnih dneh svojega protilaškega razpoloženja nisem sebi slikal takih predstav, kakršne oblikuje današnja Italija. Če je kateri narod v tej vojni izgubil samega sebe, je to gotovo Italija:

Marsikdo tam med vami misli, da plačuje današnja Italija svoje grehe v vrtincu vojnih dogodkov, ki jih preživlja danes Apeninski polotok. K sreči da so tu zavezniki, ker bi drugače izbruhnila popolna anarhija...

Notranje-politično oblikuje današnja Italijo nekaj osem strank, ki so jih po 25 letih zopet privlekli na dan. Edina komunistična stranka kaže svežino, ker je vzgajala svoj naraščaj tudi za časa fašistovskega terorja v podzemlju in urila mlade ljudi za bodoče politične naloge. Ostale stranke zastopajo starci, mladina pa ne razume njihovih programov in se zato drži po strani, v kolikor jo notranje-politično življenje sploh zanima. Glavno zanimanje in glavni ideal današnjega italijanskega človeka sta v želodcu in prenasitenosti vojnih strahot. Hrbtenica Itali-

je je zlomljena. Zavezniki gledajo to Italijo z neposredne bližine in jo ocenjujejo. Ne glede na popolno demoralizacijo ljudstva, je treba vpoštevat, da je Italija dejansko v vojni že deveto leto, to je za narod, ki je tako malo potrpežljiv, vsekakor preveč.

Edini človek v Italiji, ki je izrekel v zadnjih 20 letih nekaj resnice, je — nihče drugi kakor sam laški prestolonaslednik. Ta bodoči poglavar Italije je povedal tole: "Italijanski kralj ni mogel storiti drugega, kakor da napove vojno Franciji in Veliki Britaniji. V nasprotnem slučaju bi Mussolini nagral Nemce proti Italiji tako, kakor je to storil septembra 1943. Italijanski narod je hotel vojno. Niti en sam glas se temu ni uprl. Italijanski narod se mora najprej naučiti hoje in zavezniki ne smejo pričakovati, da bo tekel. Gotovo ni pametno nakloniti italijanskemu narodu svobodo misli in izražanja po dvajsetih letih nasilja. Boljše bi bilo postaviti na čelo Italije vojaško zavezniško vlado, ali pa močnejšo italijansko vlado. Končno bi bilo potrebno, da bi se vrnili domov italijanski vojni ujetniki, posebno karabinerji, da bi vzdrževali red."

Seveda so te izjave prestolonaslednika izzvale ne samo v tujini, pač pa tudi tu veliko senzacijo in vlada je zasedala kar v permanenci. Italijo resnica strašno v oči bode, pa naj narod v tej vojni izgubil samega sebe, je to gotovo Italija:

Marsikdo tam med vami misli, da plačuje današnja Italija svoje grehe v vrtincu vojnih dogodkov, ki jih preživlja danes Apeninski polotok. K sreči da so tu zavezniki, ker bi drugače izbruhnila popolna anarhija...

Mirko Sočan,

(Bazovica)

ZALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Alojz Malovič je prejel potom Rdečega križa iz stare domovine vest, da mu je v Ponikvah pri Dobrem polju umrla 7. novembra 1943 ljubljena mati Marija Malovič v visoki starosti 80 let. Doma zapušča sina Jožeta, v Clevelandu pa sina Alojzija in hčer Margaret omož. Tomažin. Sin Anton Malovič je pa umrl ravno isti mesec 1943. Pokojna Malovičeva mamica so živeli pred leti v Clevelandu. Naj počiva mirno v rodni zemlji, preostanim pa izrekamo iskreno sožalje.

Citajte in zasledujte društvo in uradna poročila v Glasilu.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Uredništvo in upraviteljstvo
 5117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 Vse objavljene in objavljene stvari, ki v našem uradu najprej dobe dobe opredeljene na predložitvi v študentski nastopni točki.

Načelnik: ... \$0.54
 Za članstvo na leto: ... \$2.00
 Za članstvo na Ameriko: ... \$3.00
 Za članstvo na Kanado in Inozemstvo: ... \$3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
 THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A.
 In the Interest of the Order

Issued every Wednesday

OFFICE: 5117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 Phone: BR 4-2011

Terms of subscription:
 For members yearly: ... \$0.54
 For nonmembers in U.S.A.: ... \$2.00
 Foreign Countries: ... \$3.00

Member Catholic Press Association.

IZ GLAVNEGA URADA K. S. K. JEDNOTE

Naš glavni predsednik sobrat John Germ je pri raznih priložnostih že večkrat v svojem govoru izrazil željo, da bi zelo, zelo rad videl, ako bi število članstva naše Jednote do konca tekočega leta naraslo na 40,000 članov in članic.

Ko je brat Germ to omenil, ni s tem izrekel samo svoje lastne želje, marveč je izrazil željo celokupnega glavnega odbora. Kajti, kakor želi naš glavni predsednik, istotako želi tudi vsak posamezni član glavnega odbora, da bi se naša Jednota v številu članstva pomnožila in da bi ob zaključku letošnjega leta štela 40,000 članov in članic.

Koncem avgusta meseca je znašalo skupno število članov in članic 39,613. Do zaželenega cilja nam manjka samo 387 članov in članic. Bomo li dosegli to število? Odgovor na to vprašanje je odvisen od aktivnosti uradnikov in uradnic naših krajevnih društev. Ako se uradniki in uradnice naših krajevnih društev potrudijo, bomo potrebno število dosegli.

Res je, da so društveni tajniki(ice) precej zaposleni(e), vendar pa, če se vsaj nekoliko časa porabi v agitacijske svrhe, se da zaželeno število novih članic dobiti.

Zavedamo se tudi, da je težavno dobiti novo članstvo za pristop v aktivni oddelek, je pa mogoče dobiti članstvo za pristop v miadinski oddelek. Zato se priporoča, da se posveti kar največ mogoče pozornosti mladini. Mladina je oni faktor, ki Jednoti zagotavlja dolgotrajen obstanek in ki jo bo ohranila mlado.

Bratje in sestre! Pojdimo torej na delo vsi, da do konca tega leta dosežemo zadostno število novih članov, da bomo ob novem letu 1945 lahko z veseljem in ponosom rekli: **K. S. K. Jednota šteje 40,000 članov in članic.** S tem se bo izpolnila želja našega glavnega predsednika in tako tudi želja ostalih članov in članic glavnega odbora.

Josip Zalar, glavni tajnik.

šujejo zdaj v lokalnih Price and Rationing Boardih v večini okrajev, tako da bodo novi odmerki kmalu razdeljeni. (O. W. I.)

WFA priporoča konzumentom, da nakupijo in spravijo čebulo
 Washington. — Nakupite in spravite zdaj, da vam ne bo manjkalo pozneje — to je politika, katero priporoča War Food Administration v pogledu čebule, katero označuje "Victory Food Selection" od 21. septembra do 7. oktobra. Vsakemu konzumentu priporoča, da spravi par funtov doma v shrambi. Uradniki WFA pravijo, da čebula nikakor ni pridelek, ki bi bil odveč. Prepotrebno je, da si ljudje napravijo zaloga doma, kajti skladišča se polnijo. Civilni konzumenti, ki bodo pomagali pospraviti prebitke te žetve, s tem, da bodo zavili več in spravili sami doma primerne količine tega pridelka, se bodo obenem zavarovali za oni čas, ko bo postala čebula prav kot drugi poljedelski pridelki bolj redki, ko jih bo težko najti na policah vaših prodajalcev živil. (OWI)

Opomin na poštno pošiljke preko morja za božič

Washington. — Ministerstvo za vojno, mornarico in za pošto ponovno opozarja na to, da je rok za pošiljkatve božičnih zavojev za vojake onstran morja od 15. septembra do 15. oktobra.

Teža zavoja ne sme presega 5 funtov. Zavoji ne smejo biti preko 15 inčev, oziroma 36 inčev okoli in okoli. Isti osebi je dovoljeno nasloviti le po en zavoj vsak teden. Stvari, ki bi se utegnile pokvariti, kot na primer, sveže sadje, bodo odklonjene od poštnih uradov. Isto velja za predmete, ki se utegnejo zdrobiti, kot na primer kozarci iz stekla, in slično. (OWI)

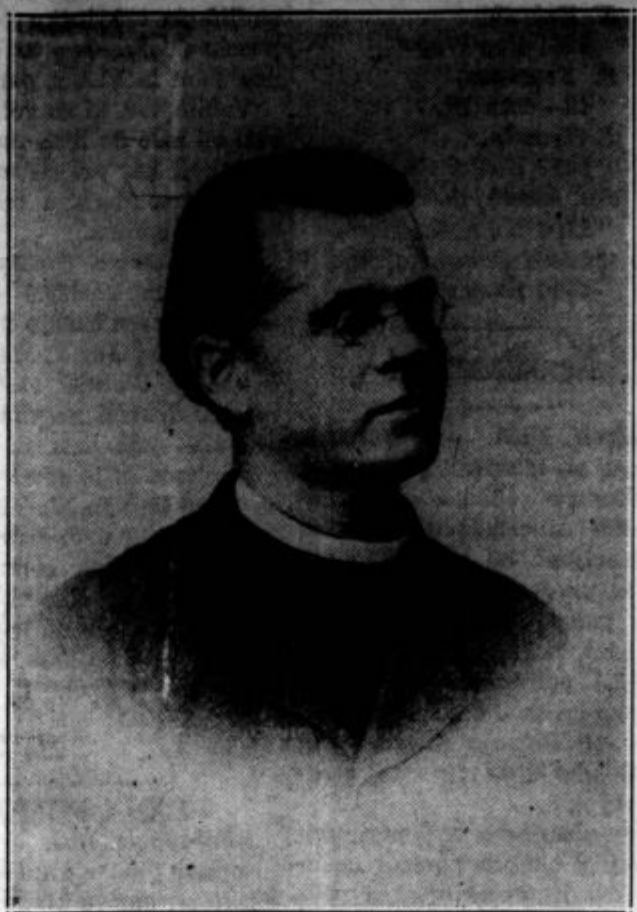
Ickes priporoča, da se počakate predno prizgete peč
 Washington. — Administrator za trda goriva, Harold L. Ickes, je naslovil poziv gospodarjem v vzhodnih predelih dežele, naj štedijo s kurivom, kajti premoga je malo v teh krajih. Priporočal je, da počakajo, predno zažgo svoje peči, da jim njih domače radio postaje v posebnih napovedih glede prihoda mrzlega vremena naznajo, da je prišel čas za to.

Administrator Ickes je poudaril, da si bodo oni, ki bodo znali prenašati nekaj hladnih jesenskih dopoldnevov, prihranili marsikakšen mrzli in ledeni zimski dan, ako bodo v vseh onih krajih, kjer kuriva primanjkuje, zažgali svojo peč še le takrat, ko bodo vremenske napovedi obljubljale trajne temperature od manjkot 65 stopinj. Ako vam je zdaj malo hladno, zjutraj ali zvečer, pomagajte si s kamini ali malimi pečmi, in gorko obleko, mesto da od časa do časa zakurite centralno kurjavo, je poudaril. Na ta način boste prihranili dovolj kuriva, da nadomestite ono, kar vam bo utegnulo biti odtegnjeno radi splošnega pomanjkanja kuriva za domačo uporabo. (OWI)

ANEKDOTA

Zena angleškega pisatelja Walterja Scotta je bila nekega dne neutolažljiva. "Poslušaj," je potolizila svojemu možu, "jaz bom morala enkrat naše otroke temeljito nabunkati!" — "Kaj pa se je zgodilo, draga moja?" — "Pomisli, Walter, ti nepričakovano pravi so naredili na moji šivalni mizi strašen nered. Tudi ena reč ni več na svojem mestu. Človek mora obupati. Kar jokala bi od jeze." — "Ali ženska," jo miri Scott, "tega niso naredili otroci, ampak jaz." — "Da, jaz!" — "Za božjo voljo, zakaj pa?" — "Hotel sem ti vrniti nemilo za nedrago. Ker si ti "pospravila" mojo pisalno mizo, sem čutil nujno potrebo, da na enak način naredim red na tvoji šivalni mizi."

K STOLETNICI ROJSTVA SIMONA GREGORČICA

Simon Gregorčič

PESNIKOVO ŽIVLJENJE

Simon Gregorčič se je rodil 15. oktobra 1844 na Goriškem v planinski vasi Vrsko, ki spada v občino Libušnje in okrajno glavarstvo Kobarij. Nad njo se dviga močeno Krn — goriški Triglav — pod njo teče bistra Soča, kateri je pesnik povil krasen venec v svojih poezijah. Pri hiši se pravi "pri Pomolučju." Njegova roditelja sta bila Jernej, ki se je zaradi družinskih razmer oženil že kot osemnajstletni mladenič, in Katarina, roj. Gabrček, preprosto kmetiško dekle. Prvi ga je učil tamošnji vikarij Bevk. Isto velja za predmete, ki se utegnejo zdrobiti, kot na primer kozarci iz stekla, in slično. (OWI)

posvečena pesem "Vrlemu možu." Iz Kobarij je začel Gregorčič priobčevati pesmi v Stritarjevem "Dunajskem Zvonu." Priznaval se je dolgo časa za Stritarjevega učenca — v začetku se tudi pozna njegov vpliv na mlado muzo — a pozneje se je osamosvojil iz pesimizma dunajskega veljavnega literata. Tesno prijateljstvo ga je tedaj zvezalo z Josipom Pagla-Peruzijem, pesnikom Krilanom, katerega rana smrt ga je silno potrla. Iz Kobarija, kjer je služboval do leta 1873, je bil premeščen za kaplana v Rifenberk. Tukaj se pesniku ni dobro godilo. Njegov župnik Brezavšček mu ni bil naklonjen in služba sama mu je nakladala mnogo otepalnega dela, kar je bilo za njegovo šibko zdravje dvakrat hudo. Vendar se mu je ondotno ljudstvo zelo priljubilo, o čemer pričča nežna pesem "Slovo od Rifenberka."

Zaradi bolehnosti je stopil v začasni pokoj in dobil za pol leta 210 K pokojnine. Prebival je tačas v Rifenberku, v Gorici in v Logatcu pri svojem rojaku in najozjem prijatelju notarju Ignacij Gruntarju, kateremu je postavil časten spomenik s pe smijo "Slovo in naročilo." Ko mu je potoke pokoj, sprejel je službo vikarija v Gradišču in se tja naselil majnika leta 1882. To leto je izdal prvi zvezek svojih poezij, ki so dosegle velik uspeh in naravnost elektrizirale slovenska srca.

"Zlata knjiga," kakor jo je precej nazval znameniti pisatelj Fran Levce, bila je v par mesecih razprodana v 2000 izvodih, za naše razmere nekaj doslej nečudenega.

Dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici, je sicer priznal Gregorčiču velik pesniški dar, toda nekatere njegove pesmi prvega in drugega zvezka je obsojal z nraavnega, verskega in tudi zgolj estetskega stališča in potegnil za sabo večino slovenskega duhovenstva. Ta Mahničeva obsodba je bila za Gregorčiča najhujši udarec, ki ga do smrti ni mogel popolnoma preboleti.

Na Gradišču, kamor je šel brez dekreta, so bili dohodki negotovi. Zato so mu prijatelji svetovali, da bi šel službovat v Vrtojbo blizu Gorice, ali v prisilno delavnico v Ljubljani za kurata, ali na katehetsko mesto realke v Gorici, pa vse te službe pesniku niso prijale. Edino za tajništvo pri "Slovenski Matici" mu je bilo žal, da ni prosil. Z Gradišča je potoval v Dalmacijo in odondod v družbi profesorja Borštnika v Črnovaro. Vrnivši si je sezidal na zemljišču, ki ga je že prej kupil, svojo hišo in prebival v njej, dokler se ni preselil v Gorico. Za vikarja je bil imenovan šele 11. prosinca leta 1887, a kmalu zatem je majnika službo odpovedal in prosil za pokoj. Župnik Podboj iz Plavnine ga je vabil, da naj gre h

K. S. K.
JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1896.

GLAVNI URAD: 351-353 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
 Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja glavnega tajnika 9448.
 Od ustanovitve do 31. avgusta, 1944 znaša skupna izplačana podpora \$9,283,153
 Solventnost 128.63%

Čestni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill.
GLAVNI ODBORNIKI
 Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 3723 W. 15th St., Chicago, Ill.
 Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715/Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKSAN, 196-22nd St. N. W., Barberton, O.
 Četrty podpredsednik: MIKE CERKOVNIK, P. O. Box 267, Ely, Minn.
 Peti podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
 Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4573 Pearl St., Denver 16, Colo.
 Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Pomočni tajnik: LOUIS ZELENIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Glavni blagajnik: MATT P. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA 418 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Vrhovni straznik: DR. JOSE E. URSICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

NADZORNI ODBOR
 Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.
 Prva nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 30th St., Lorain, O.
 Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1352 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji nadzornik: JOHN FREDRITZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
 Četrty nadzornica: MARY HOEHEVAR, 21241 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR
 Predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Tajnik: JOSIP ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARICH, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
 Drugi odbornik: MARTIN SHUKLE, 811 Avenue "A", Eveleth, Minn.
 Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkesburg, Pa.
 Četrty odbornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR
 Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.
 Prva porotnica: MARY KOSMERSL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn.
 Drugi porotnik: JOSEPH RUSL, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
 Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
 Četrty porotnik: JOHN TERSELIČ, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
 Šesti porotnik: JOHN BEVEC, Alexander Ave., Strabane, Pa.
 Sedmi porotnik: LUKE MATANICH, 2524 E. 106th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA
 IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
VOĐJA ATLETIKE
 JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
NAČELNICA MLADINSKE IN ŽENSKES AKTIVNOSTI
 JEAN M. TEZAK, 467 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIPA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

V petek 16. listopada l. 1906. je pesnika med mašo zadela kap. Odstopil je pred epistolo od oltarja in sedel k mizi, nakar so poklicali zdravnika in kmalu za tem izpovednika. Prve dneve je bil bolnik precej zmeden, potem nekaj dni pri polni zavesti, v sredo pa je pritisnila pljučnica, katere ni zmogel. V soboto 24. listopada je ob navzočnosti prijatelja in izpovednika o. Lina, bratranca župnika, zdravnika dr. Breclja in večletne postrežnice Cile ob 10. uri 10 minut izdihnil svojo veliko dušo. Pet minut prej je pri polni zavesti krčevito prijel in poljubil sv. razpelo. V oporoki je postavil za glavnega dediča "Solski dom" v Gorici, za katerega je ves goril in ga že v življenju podpiral. Želel je tudi preprostejšega pogreba, česar mu seveda hvaležni narod ni mogel izpolniti. Nebrojne množice so ga hodile kropiti, ko je ležal na mrtvaškem odru med častno stražo "Sokolov."

Gregorčičev pogreb
 Pogreb se je vršil 26. novembra dopoldne ob 10. uri o najlepšem vremenu. Udeležba je bila ogromna, kakršne dotlej še ni videla Gorica. K zadnjemu počitku je spremila pesnika mladina ljudskih šol dijaštvo gimnazije, realke in učiteljska. Sokoli, ki so strazili tudi mrtvaški oder, stopali so pred in za krsto. Obilico prelepih vencev je vozil poseben voz. Pred hišo, v kateri je izdihnil slavljence, so zapeli bogoslovci žalostinko "Nad zvezdami." Skoro vse prodajalne, koder se je pomikal spreved, so bile zaprte; po hišah so visele črne zastave. V cerkvi je čakal spreveda sam mil. nadškof dr. Sedej, klečeč v prvi klopi in moleč za dragoga mu pokojnika.

Na koro so po opravljenih obredih zapeli člani "Pevskega in glasbenega društva" s krasno ubranimi glasovi staro in vedno lepo žalostinko "Blagor mu, ki se spočije!" Nato se je spreved vrnil na ravno istem potu pred hišo žalosti. Med pogrebi so bili videti: sivolasi baron Andrej Winkler, bivši deželni predsednik Kranjske, odlični svetni dostojanstveniki, profesorji, učitelji, župan ljubljanski Ivan Hribar, duhovniki pisatelji: župnik Vrhovnik, Ksaver Meško, J. Aljaž in monsignor Trinko iz Vidma. Za krsto je stopal v globoko žalost zatopelja svoje oporoke.

(Dalje na 6 strani)

NAGRADE

NAŠE TIHE KAMPANJE TRAJAJOČE
 OD 1. SEPTEMBRA DO 31. DECEMBRA, 1944

ZA DOSEGO 40,000 SKUPNEGA ČLANSTVA

CILJ KAMPANJE 500 NOVIH ČLANOV
 V OBEH ODDELKIH

NAGRADE V GOTOVINI ZA ODDRASLI ODDELEK

Za \$ 250.00 zavarovalnina.....	\$ 1.00
Za 500.00 zavarovalnina.....	2.00
Za 1,000.00 zavarovalnina.....	4.00
Za 1,500.00 zavarovalnina.....	6.00
Za 2,000.00 zavarovalnina.....	8.00
Za 3,000.00 zavarovalnina.....	12.00
Za 4,000.00 zavarovalnina.....	16.00
Za 5,000.00 zavarovalnina.....	20.00

NAGRADE ZA MLADINSKI ODDELEK

Za vsakega novega člana ali članico, ki se zavaruje v načrtu "AA" ali "BB", se bo plačalo \$1 nagrade. Za vsakega novega člana ali članico, ki se zavaruje v načrtu "CC" (20-letna zavarovalnina), se bo plačalo sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 zavarovalnina.....	\$ 2.00
Za 500.00 zavarovalnina.....	4.00
Za 1,000.00 zavarovalnina.....	4.00

Domača fronta

"Odmor papirja" naj pomaga štediti ta material
 Washington. — Širom dežele se je začela uvedba "dni odmora za papir" v mestih in mestecih. War Production Board poroča, da je cilj prihraniti papir. Na take dni "odmora za papir," trgovci ne bodo zavijali nakupov, izzvešali le stvari, katere je treba zaviti iz zdravstvenih razlogov, ali pa za to, da se blago ne pokvari. Prvi dan "odmora papirja" je bil v Peoriji, Ill., zgodaj meseca julija. Prihranjeno je bilo ogromno materiala za zavoj in omote, a preko tega je stvar prinesla še to dobro, da je nabiranje papirja poskočilo za 600%, ker je ljudstvo začelo bolj razumevati potrebe papirja. Uradni viri poročajo, da je bilo nabiranje v Peoriji tako uspešno, da je ta kratki "odmor" podaljšan in uveden kot stalen programa. Dnevi "odmora za papir" slični onemu v Peoriji bodo morda uvedeni tudi v drugih mestih, pravijo uradniki WPB, bodisi za en teden, mesec ali pa morda celo za dobo vojne. (OWI)

Dobave bencina ne zadostujejo zahtevam
 Washington. — Office of War Information pravi v svojem poročilu glede bencina in izgledih glede nadaljnjega racioniranja, da je pridobivanje petroleja, ki presega vse rekorde, še vedno nezadostno za kritje vseh ameriških potreb. (OWI)

Novo knjizice odmerov za bencin so drugačne
 Washington. — Office of Price Administration je naznanil, da se je začelo razdeljanje novih knjizic za odmerke "A" za bencin, v vseh ration boardih izven vzhodne obale. Te knjizice so tiskane na posebnem papirju, katerega si ponarejevalci ne bodo mogli prekrbeti. Da bo stvar še bolj varna, pa imajo vse knjizice odmerkov posebno številko serije za vse "A" odmerke. Ista številka se bo nahajala tudi na platnicah. Urad, ki bo knjizice izdajal, bo imel sezname vseh posestnikov. Te nove "A" knjizice so stopile v veljavo, izven vzhodne obale, dne 22. septembra ob 12:01, ko so propadli zadnji "A-12" kuponi, zadnji v starem "A" odmerku. Prošnje za obnavljanje se re-

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za mesec avgust, 1944

Financial Report of K. S. K. J. for August, 1944

Table with columns: DOHODKI—Income, IZPLACILA—Disbursements, Dr. No., Cert. No., Ime, Svota. Includes sub-sections for Stupel assessment, Bolniški assessment, Posmrtnina, Poškodnina, etc.

Table with columns: Dr. No., Cert. No., Ime, Svota. Lists names and amounts for various categories like Preostanek, Prejemki, Obresti, etc.

Table with columns: Dr. No., Cert. No., Ime, Svota. Lists names and amounts for various categories like Preostanek, Prejemki, Obresti, etc.

NARODNOST KATOLISKIH MISIJONARJEV NA KITAJSKEM

V kitajskih misijonarskih je zdaj približno 2000 domačih in 3000 evropskih in ameriških duhovnikov. Tuji misijonarji na Kitajskem so takole porazdeljeni: Iz Francije jih je 556, iz Italije 465, iz Nemčije 395, iz Belgije 309, iz USA 297, iz Španije 269, iz Nizozemske 140, iz Kanade 125, iz Irske 87, iz Švice 45, iz Portugalske 44, iz Poljske 33, iz Avstrije 32, z Ogrske 30, iz Jugoslavije 9, s Tirolske 9, iz Avstrije 5, s Češkoslovaške 3, iz Romunije 3, iz Škotske 2, iz Rusije, Mehike, Brazilije, Argentine in Luksemburške pa po edet. To je 2892 inozemskih misijonarskih duhovnikov iz 25 držav. Dasi so nekateri domovinske države neke misijonarjev v vojnem stanju druga z drugo, delujejo misijonarji nemoteno in složno skupaj, kot pred vojno. A demarnih in drugih prispevkov za njih misijonarska pa večidel zdaj ni več ni.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK!

LOVRAČ

spisal
JAN PLESTENJAK

V Lovrencu je zavrelo; jeza ga je prevzela, da ni našel ne zagovora ne ugovora in ne opravičila. V sencih mu je kovalo in prsni koš se mu je bočil, kot bi hotel vreči iz sebe vso težo načrtov, ki jih je zasnoval ob svoji skrini.

"Vere že tako nimaš, grunt brez molitve in Boga pa je zakleta groblja. Vsa pošten kristjan bi vrgel kamen na tak grunt, pljunil nanj in šel s tudom stran," je ihtelo iz matere.

Oče se je obrnil v peč in komaj prestregel dve solzi, ki sta mu zdrknili iz oči. Lovrača je imel zelo rad.

"Povedal sem ti, potrpi še nekaj časa, nič se ti še ne mudi. Naglica ni dobra, škodila bi tebi in meni in pa tvojim bratom in sestram," je miril oče.

"Jaz hočem grunt," je zacepetal Lovrenc. "Po božji in človeški pravici mi gre."

"Grunta ne dobiš, zdaj še ne, to je moja zadnja beseda," je zaključila mati in odkrivala pred ognjišče.

"Prav! Pa grem," je odsekano kriknil Lovrenc in odlomastil iz hiše.

"Bog mu daj pamet," je kriknila mati.

"Le kam?" je jokaje zaklicala sestra.

"Boš že videla, 'ji je zagrozil s praga.

"Molimo!" je ukazal oče.

"V čast sveti Katarini, da bi mi sprosila pravi um in pamet: Oče naš..." je plahutala molitev, ki so jo zalivale solze, rojene iz strahu in čudne groze.

"Za Jero hodi, saj vem, Adamovec pa grunta ne da, pa si misli Lovre, zgrabimo doma," je menila po molitvi mati.

Oče pa je samo skomignil: "Bo že res. Bog nas vasuj nesreče."

Potrta in v čudnih skrbeh je poglela družina.

II.
Pod hišo so se košatile hruške krljavke in češnje hruštavke. Takoj pod češnjami pa je bila zarezana grapa, ob kateri so stražili debeli, temni ko-

stanji. Temo in mir je motilo le žuborenje studenca. Zdjaj in zdaj se je sprožil kamen in se potočil v tolmunček. V vejah se je splašila ptica, v vrhovih je vztrepetala sova in se prepeljala na ono stran grape. Lovrač je planil v podstrešje, duška nagnil steklenico zganja in se pognal nato iz veže. Z rokami je tipal mimo drevja, za njim pa se je vlekla vrva, ki jo je kar grede snel spred hleva. Oči so se mu še v temi svetile, pod nogami se mu je lomilo vejevje in ropotalo kamenje.

"Obesim se," je vrelo v njem, roka pa mu je stiskala vrvo. Nič ga ni bilo strah pred to mislijo, zdelo se mu je celo, da mu nekdo prigovarja: "Lovre, kaj pa hočeš drugega! Daj, daj! Ne boj se, minuta, dve, in je konec."

"Minuta, dve, in je konec," je ponavljal in niti ena misel mu ni ušla nazaj v hišo, k materi in očetu.

Grapa se je vlekla in skozi robidovje, srobot in veje se je pehal Lovrač. Roke so mu bile že opraskane, veja ga je oplazila zdaj in zdaj po obrazu in noga se mu je pogreznila v mlako. V kostanjih je skovikala sova.

"Hudič te vzemi!" je zaklel Lovrač. Zdrknil je in padel vznak. Voda mu je brizgnila v obraz, mu napojila čevlje in tudi vrvi je bila mokra.

"Samo do breze na kopsiču," je odločeval, trgaj robidovje in brcal kamenje. Oči ni nič več napejal v gluho temo.

Na zapuščenem kopsiču je v lepem krogu bila jasa in na ravnini tik kopsiča se je belila visoka, košata breza. Sem je Lovre večkrat zahajal. Kraj je bil tih, ves pogreznjen vase; tu je ob nedeljah počival in bral. Ta zapuščen in neugnana lepota kraja ga je vedno omamljala.

Sredi jase je obstal. Vroče mu je bilo in v glavi mu je brcalo.

Noč je bila gluha, le brezovi listi so se poigravali med seboj

in govorili svojo čudovito pesem. Lovre je splezal na brezo, sedel v rogovilo in privezal vrvo na spodnjo vejo.

"Tako, sedaj pa še zanoko!" Mislil so mu begale iz nejasnosti v nejasnost, v srcu mu je kljuvalo in mraz ga je oblioval. Oči je zapičil v temo. Tedaj se mu je zazdelo, da se iz noči nekaj mota, svetilka, raste in se bliža. Roka je še vedno trdo držala za vrvo, druga se je oklepala debla. Bleda svetloba se je bližala Lovraču.

"Hud...!" je hotel zakleti, pa mu je kletvino nekaj presekalo. Roke so mu neomogelo in vrvo se mu je zdela v roki kot spolzka kača.

Meglina svetloba je obstala pred njim. Vanjo je bila zavita stara mati Ana, vsa bela, v hodnični obleki, kot je bila na mrtvaškem odru, in v rokah je držala rožnivenec. Obraz ji je bil bled, pa poln usmiljenja in dobrote; oči so razodevale ljubezen. Lovre je vztrepetal in oledenel.

Stara mati Ana pa je zapičila oči vanj, ves njen pogled je bil ena sama prošnja. Lovretu se je zdelo, da jo razločno sliši:

"Lovre, nikar! Boga se boji! Jaz molim zate!"

Zdrknil je z drevesa, da sam ni vedel kako. Tedaj pa je skopnela tudi svetloba. V grozi, kakršne še ni užil, je lomastil po grapi. Zaletaval se je v drevesa, se pogrezal v močvare, zapletal v vejevje in brezumno drevil proti domu. Pot se mu je zdela večna: Zdjaj in zdaj se je ozrl, če morda ne bi spet zagledal svetniškega obraza stare matere. Po vejah so vztrepetavale preplašene ptice, pod nogami se mu je podiralo kamenje, iz grape je žuborel studenec.

Doma se je zakopal v seno in ni mogel zaspati. Skušal je misliti, pa se mu je vsaka misel izvila, skušal je celo moliti, pa se mu je upiralo. Pred očmi mu je trepetala čudežna svetloba in ga utrujala, na uho pa mu je udarjala prošnja: "Lovre, nikar!"

Zmehčalo se mu je v duši; pomislil je na mater in očeta, na bolečino, ki jima jo je storil zvečer. Vleklo ga je, da bi bil stopil v hišo in ju poprosil oduščenja.

"Nak, še žandarjev se nisem bal, tri sem butil na naboru ob tla, v Celovcu se nisem nikogar ustrašil, nak, Lovrač, ne dajmo se!" je šepetalo v njem.

"Sirota, mati moja, kaj li veš, kakšen je svet! Vse, kar si videla, je pot od cerkve pa do doma pa redke kvatre do Brezij." Pa se mu je misel zastudila; tudi na staro mater je pozabil in se zaničljivo nasmešnil svoji zbežanosti ob čudnem prividu. Le misel na grunt je še obvisela v njegovem srcu. In vendar je sanjal o stari Ani, a se z mislijo na grunt prebudil.

III.
Sonce se je vzpelo že nad vrhove, ko je Lovre priril iz sena. Mrzga je stresal in dom se mu je zdel nekam tuj. Obsedel je v svislih.

Na dvorišču se je oglašil oče. Glas mu je trepetal, skoro jokav je bil.

"Ali greš orat?" je spregovorila boječe mati. Vsa objokana je bila in noge so ji klecale.

"Na Gradišče," je komaj izjecljal oče. Skrb za Lovreta se mu je še podvojila.

"Pa si fant vendar ni kaj naredil?" je povzela mati in debele solze so ji zdrknile čez lice.

"Bog ne daj!" se je izvilo očetu. Roke so mu bile tako oslabele, da je komaj snel jarem s klina. Noge so se mu šibile pod težo in pred očmi mu je migetalo, kot bi bil vročičen.

Lovrač je slišal očeta in poslušal mater. Nekaj usmiljenju podobnega se mu je budilo v duši, vstal je in skozi špranjo oprezoval, kdaj zagleda očeto

oči, ki so bile vedno tako dobre in ydane.

"Nak, doma pa ne ostanem," je vzrojilo v njem in hribovski ponos, pomešan s trmoglavostjo, se je oglašil in ga prevzel.

Kot tat se je splazil s senjaka. Sram ga je bilo, vendar se je zravnal in tršato stopil pred očeta.

NA POČITNICAH

Cleveland, O. — Ustanovnik tukajšnjega društva sv. Križa št. 214 KSKJ in sedanjí predsednik brat Avgust Kristančič, ki dela že več let v Swiftovi klavnici se je dne 5. t. m. s svojo ženo Marijo podal na dvatjedenski dopust. Prvi teden se je mudil na obisku svoje poročene hčere Olge Marich v mestu Aliquippa, Pa., ostale dni bosta pa na obisku prijateljev v Chicagu. Na teh počitnicah se bo naš Avgust malo utrdil kajti potem bo doma v prostem času "busy" s prešanjem grozdja.

EIFFELOV STOLP JE ZDAJ V AMERIŠKI HROKAH

Pariz. — Ameriška armada je prevzela znani Eiffelov stolp v Parizu. Stolp je visok 984 čevljev in je bil zgrajen leta 1889. Do 60 mlj naokrog se lahko vidi z njega. Tukaj je zdaj močna radijska sprejemna in oddajna postaja.

OBRAVNAVA PROTI BANKIRJU

Rim. — V ponedeljek se je pričela tukaj obravnava proti Vicenzo Azzoliniju, bivšemu guvernerju Italijanske banke, ki je obtožen, da je izročil celotno zlato zalogo banke nacistom. Omenjenemu bankirju gre zdaj za življenjske ali smrt.

IZ JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s prve strani)

Nezadovoljstvo na Hrvaškem
Ko se je ponesrečila uporna vestja, katero je zasnoval general Vokić, so ustaši še z večno strogostjo pričeli preganjati nezadovoljneže na Hrvaškem.

Poročilo, ki ga je prinesel švicarski list "Neue Zuercher Zeitung," pravi, da je bilo aretiranih več poslancev hrvatske seljačke stranke, med njimi bivši jugoslovanski minister Smoljan, bivši državni tajnik Pernar in profesor Tomasić; podpredsednik seljačke stranke Košutić pa je pobegnil.

Mihajlovičeva hči partizanka

Včeraj je radijska postaja Svobodna Jugoslavija sporočila, da je hči generala Draže Mihajloviča pobegnila od svojega očeta, ker ga smatra za izdajalca ter stopila v vrsto partizanske vojske maršala Tita v Srbiji.

Oddaja v srbo-hrvaščini dodaja, da je hči generala Mihajloviča prosila za sprejem v Titovo vojsko za narodno osvobodjenje in v partizanske oddelke.

Radijska postaja Svobodna Jugoslavija je prejšnji teden naznanila, da je bil sin generala Mihajloviča, ki so ga partizani vjeli v Valjevi, na preiskavi oproščen, ker je bilo dokazano, da ni "vojni zločinec" in da mu je bilo dovoljeno stopiti v srbsko brigado Titove osvo-

Pridružite se slovesni noveni za

SV. JUDE, patrona v brezupnih slučajih

Spoštovani Claretian očetje! Položite to mojo PROŠNJO na listku na altar sv. Jude in spomnite se te prošnje pri vseh mašah in službah božjih tekmo bodite devetdnevnic ali novene v počast sv. Jude

OD 21. DO 29. OKTOBRA 1944
(Označite vse zaželjene prošnje)

Za konec vojne.....	Za vojne ujetnike.....	Za grešnike.....
Za srčno vrnitev.....	Za pogrešane.....	Za duše v vicaš.....
Za ranjence.....	Za padle v vojni.....	Za božji blagoslov.....
Za zdravlje.....	Za srečen zakon.....	V zahvalo.....
Za moč.....	Za mlade vdove.....	Za mirno vest.....

Naj sprejme sv. Jude moj sledeči dar \$.....
Ime.....
Cesta.....
Mesto..... Zone..... Država.....
St. Jude Nat'l Shrine, 3208 E. 91 St., Sec. 72, Chicago 80, Ill.

bodilne vojske.

General D. Mihajloviča je maršal Tito pogosto obdolzil, da sodeluje z Nemci.

Osvobodilna vojska narašča

Angleška radio postaja je uradu za vojne operacije v Washingtonu sporočila, da se je Jugoslovanski narodni osvobodilni vojski pridružilo 53.000 Srbov, Slovencev in Hrvatov, ko je v začetku septembra maršal Tito pozval Jugoslovane, da naj nehajo sodelovati z Nemci in izdajalci. Tito je v svojem zadnjem pozivu 11. septembra obljubil vsem onim, ki se njegovi vojski pridružijo do 15. septembra, popolno amnestijo in odpuščanje za njihovo prejšnje delovanje proti njegovim partizanskim četam.

100 LETNICA S. GREGORČIČ

(Nadaljevanje s 4 strani)

ljen pesnikov največji prijatelj notar Gruntar in nebroj odličnih dam. Na Goriškcu se je sprevod razšel. Tukaj sta govorila pesniku v slovo prof. Berbuč in prof. Ozvald. Za ginljivima govoroma je zapel mešani zbor "Glasbenega društva" ono prekrasno peem, katero je pesnik sam najbolj ljubil "Nazaj v planinski raj!" Besede in napev te pesmi so globoko pretresale vseh rca in takrat ni bilo nobeno oko suho. "Z Bogom, naš Simon, z Bogom dragi pesnik!" uli so se glasovi, ko se je imel oz s krsto odpeljati — nazaj v planinski raj.

Po vsej dolini od Gorice do Kobarida je bilo ljudstvo pripravljeno, da izkaže zadnjo last mrtvemu pesniku. Povsod je bila krsta slovesno sprejeta in častno spremstvo jo je spremljalo od vasi do vasi. Pri v. Lovrencu na Libušnjem se je opravila za pesnika zadušnica. V cerkvi mu je govoril šimon Gregorčič, njegov dalji sorodnik, in potem so položili drago truplo k večnemu počitku. O lepomirnem grobišču, kamor je hotel biti pesnik po-

VLOGE
v tej posojilnici
IZVAJAVANJE do \$5.000.00 po Federal Savings & Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebe in družbene vloge.
LIBERALNE OBREBTE
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue - HEad, 6376 CLEVELAND 3, OHIO

Angleški Molitveniki

V kratni vezavi, najfinejšega izdelka.

"KEY OF HEAVEN" v finem usnju \$1.50

"KEY OF HEAVEN" v imitiranem usnju \$1.00

Naročite pri:
SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

kopan, pel je še živ, ne mnogo časa pred smrtjo:

Kako se bo mirno tam spalo na gričku zelenem ob Soči, nam mrtvim živo šumljajoči, tam gori pri svetem Lovrenci!

Gregorčičeve znane pesmi

Malo je naših slovenskih pesnikov, katerih pesmi bi bile med narodom tako znane in priljubljene kakor so Gregorčičeve pesmi; nekatere izmed njih so nesmrtno in preroške, kakor "Soči," "Oljki" in "V pepelnici noči." Koliko nje-

govih lepih ter obče znanih del je tudi uglašeni za pevске zборе: "Rože je na vrtu plela," "Pogled v nedolžno oko," "Naša zvezda," "Ti osrečiti jo hoti!," "Lastovkam," "Ujetega ptiča tožba," "Izgubljeni cvet," "Veseli pastir," "Za dom med bojni grom!," "Oj z Bogom, ti planinski svet!," "Bratje, v kolo se vstopimo!" in druge.

Večna slava in blag spomin našemu pokojnemu goriskemu slavčku!

NAROČITE IN ČITAJTE

priznано najboljšo slovensko družinsko revijo

"Novi Svet"

Prinaša zbrane članke, črtice in najlepše zanimive povesti. Posebno je zanimiv "SLOVENSKI PIONIR," ki prinaša zgodovinske podatke slovenskih naselbin in slovenskih družin v Ameriki. Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez tega zanimivega in pomenljivega slovenskega mesečnika.

Stane letno za Ameriko \$2; za Kanado \$3.

Naročnino sprejema:

"NOVI SVET"

1849 W. Cermak Rd. Chicago, Ill.

DRUGA IZDAJA ENGLISH-SLOVENE DICTIONARY (Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:
DR. F. J. KERN

6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
CENA \$5.00

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list z imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en

SLOVENSKI DNEVNIK

Ako še niste naročeni na

"AMERIŠKO DOMOVINO"

nam sporočite in poslali vam jo bomo za en teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja vsak dan razen ob nedeljah in postavnih praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo \$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Filipini ključ do zaključka vojne na Pacifiku

(Courtesy THE STANDARD OIL CO. (OHIO)-37

Ponovno zavzetje Filipinskega otočja je ključ japonske sinfonije žalosti in poraza, kateri mora slediti zahrbtnemu japonskemu napadu na Pearl Harbor in Zdr. države. Kot nam kaže gornji zemljevid bo s tem zavzetjem Japoncem onemogočeno doseči po njih zasedene otoke in tisoče japonskih čet na tistih otokih. Iz raznih baz v Kitaju, Filipinih in iz drugih otokov na Pacifiku, bodo Japonci deležni neusmiljenega bombardiranja, katerega bodo vršile naše zračne trdnjave B-29. Tem našim trdnjavam je kaj lahko doseči prestolnico Japonske — Tokio, kajti za svoj pol let lahko vzamejo s seboj 8.000 galonov "octane" gazolina, kar je precej več, kot pa ga nese gazolinski truck, ki nam ga kaže spodnja slika.

For Victory...
Buy
UNITED STATES
BONDS * STAMPS

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

STICK IT OUT!

FINISH THE JOB by sticking to yours!

PAPESH TAVERNS TAKE TWO TO TIE FOR LEAD WITH AVSEC PRINTS IN JOLIET CIRCUIT

Joliet, Ill. — In last Thursday's bowling slate the Papeshe's Tavern downed the Bluth Grocers two games to tie for first place with the Avsec Printers. Dot Dolinshek was leading keglers for the winners with a 457 series. Dot Zlogar's 475 series topped the Bluth Grocers scores.

The Joliet Office Supply whipped the Zema Drugs twice. Marge Dolinshek led her team with a 545 series. Mary Salesnik was high for the losers with a 532 series.

Peerless Printers trounced the Tezak Florists 2 to 1. Vida Zalar, star bowler on the winning team, scored a nice 561 series. Helen Keith's 490 series was high for the Florists.

Gorsich Markets went to Market by winning two games from the Avsec Printers. Jo Ramuta hit a 496 series and Mayme Umek did best for the Avsec's by totaling a 464 series.

Ten Pin Chatter

Chris Azman, a former bowler, is back with the group. She is replacing Helen Rozich who ceased bowling due to ill health. Nice seeing you, Chris, and a speedy recovery to you. Helen... Chief Petty Officer Ray Muhich, who is

home on leave, came to watch the girls split the maples. He sure looks smart in his uniform... Other enthusiastic spectators were: George Karl, Frank Buchar, Tony Golobitsh and John Kren... Little Tony Golobitsh came up with daddy to root for his mommy... Marge Dolinshek entered the 200 club by rolling a 204 game. She also had high game for the night... Vida Zalar copped high individual series... Marge Cohil and Helen McTee had some fun trying to out-bowl one another... High scores: Marge Dolinshek 204, 199; Vida Zalar 187, 194, 180; Dot Zlogar 187; Helen Keith 180, 186; Mary Salesnik 171, 185, 176; Jo Ramuta 184; Dot Dolinshek 183, and Barb Buchar 172... This is all for now and I'll be seeing you.

Newsy.

Joliet KSKJ Ladies Bowling league standings

	W. L.	Pct.
Avsec Pts.	7 2	.778
Papesh Tavern	7 2	.778
Joliet Off. Sup.	6 3	.667
Bluth Grocers	5 4	.556
Gorsich Markets	4 5	.444
Peerless Pts.	3 6	.333
Zema Drugs	3 6	.333
Tezak Florists	1 8	.111

JERIN BUTCHERS "ON" WHILE OTHER WINNERS EDGE IN CHI STEVE PIN LOOP

Chicago, Ill. — The Jerin Butchers were the only quint that was "On" for a clean sweep last week and rolled over the Dr. Grill team in the Steve pin league. Frank Bicek, 596, and Wally Smyth, 541, contributed the most ration points for the Butchers, while Louie Zidarich, 488, and Louie Zulich, 487, were high for the medics.

The other tilts were all edge-wins. Tomazin Taverns tripping Monarch Beers, Fidelity Electrics the Gottlieb Florists, Park View Laundry the Kosmach Boosters, and the Zeleznikar Fuels the Darovic Lawyers.

High men were Frank Kovacic, 527, Victor Mladic, 485, Bill Arbanas, 515, Edwin Zebic, 479, Carl Struheck, 566, Frank Struheck, 486, Victor Prah, 485, John Gottlieb, 427, Frank Banich, 509, Loue Kovacic, 499, John Jeray, 484,

Ralph Muha, 472, Bill Neckar, 552, John Foys, 435, Tony Darovic, 565, Leonard Kerzich, 458.

Topping the keglers with 200 marks were Wally Smyth, 201, Frank Bicek, 204, 214, John Terselich, 201, Frank Banich, 202, Bill Neckar, 215, Tony Darovic, 224.

Wounded in Belgium

Cleveland, O. — Pvt. John Vitigoj, 29, was seriously injured in Belgium, Sept. 12, his wife, Wanda, has been informed. The infantryman is the father of a 20-month-old daughter, Patricia Ann.

A former employee of the American Steel and Wire Co., Pvt. Vitigoj went overseas about six months ago. He is the son of Mrs. Antonia Vitigoj, 9507 Cardwell Ave., and has a brother, Pfc. Edward J. in Holland.

LET'S MAKE IT 40 IN 44!

By Joseph Zalar, Supreme Secretary KSKJ

On many occasions our president Brother John Germ expressed the wish that our Union would attain a total membership of 40,000.

When Brother Germ hoped for a 40,000 membership, he did not only express his own desire but he also voiced the wish of the entire Supreme Board. The desire of our Supreme President is the desire of each individual member of the Board; that the Union would expand in membership and that it would at the end of this year have a total membership of 40,000.

The membership total at the end of August (this year) was 39,613. We need only 387 new members to attain our goal. Will we be successful? The answer lies in the activity of subordinate lodge officials. If our active lodge officials cooperate, we shall attain our goal.

It is true that our subordinate lodge officials are very much occupied. However, it is possible that some time be given in the agitation and solicitation of new members.

It is also conceded that it is difficult to recruit members for the adult department, therefore, it is suggested that concentration be placed on enlisting juvenile members. Youth is that factor which will guarantee the Union a longevity of progress and keep it youthful.

Brothers and sisters! Let us all go to work in search for new members so that at the start of the year 1945 we will be able to say with pride: KSKJ numbers 40,000. In so doing, the wish of our Supreme President and the Supreme Board will be realized.

Let's make it 40 thousand in '44!

GEORGE VERTIN TOPS JOLIET KEGLERS WITH 969 WHILE TEAM SCORES TAKE SLUMP

Joliet, Ill. — The third session of the Joliet KSKJ Men's Bowling League featured one of those nites in which the bowlers and teams roll poor scores. The only exception was the Tezak Florists team, which shot a 2647 series (with a 969 game), due to the star performance of George Vertin, who picked up a 596 series on games of 171, 223, and 202.

The good shooting of the Tezak Florists led them to a clean sweep over the Eagle Store team. The winner's cause was helped thru George Vertin's 596 and John Kren's 554 series, while the Eagle team was paced by Joe Zalar Sr.'s 489 series.

White Fronts 686 732 808
Peerless Prints 790 795 803

The Peerless Printers' margin of two pins in the last game, clinched three wins for them over the luckless White Front Liquors. Matt Slana's 508 and Eddie Carpenter's 497 series were high for the Peerless outfit, and Al Juricic's 473 was tops for the White Fronts.

Avsec Printers 766 804 718
Slovenic Coals 820 839 717

The strong Slovenic Coals team won two games from the Avsec Printers' handily, but lost the final game by one pin. George Karl's 530 and Tony Buchar's 522 were tops for the Slovenics and Will Kuhar's 499 was high for the Avsecs.

Ten Pin Wiggles

The "hats-off" department honors go to George Vertin this week... he really laid the ball into that 1-3 pocket... to pick up the nice 596 series... and the pot-o-gold prize for the high individual game of 223 for the evening... the 200 honor roll is rather skimpy... George Vertin 223 and 202, George Karl 220, Tony Buchar 208, and John Kren 202... John Bluth picked up the big-three split to get the crowd's plaudits... Andy Kludovich hung up some kind of a record... to stare at seven big splits in ONE GAME... that's one for Ripléy... better luck

next time, Andy... John Kren is really bowling good... I wonder if he practiced during the summer season... at this early stage of the season... is bowling like a veteran... Gene Tezak goes in for one low score each week... Frank Buchar is turning in good scores for the White Front Liquors... we were glad to see Tony Golobitsh... who has returned from Hot Springs... for treatment on a bad knee... looked good... and hopes to be bowling soon... wish you a lot of luck, Tony... Father Butala didn't bowl... still has the kink in the right elbow... will be in shape in the near future... Flash's ball is looking... his shoulder does not seem to bother him much... George Gasperich is slowly rounding into his old bowling form... one thing is really noticeable... that the nook bowlers can't pull the string on the hooks at this time of the season... the low scores must have been caused by the sultry heated air... bothered the bowlers quite a bit... and most of them by the fifth frame of the first game were really perspiration... the standings:

	W. L.	Pct.
Tezak Florists	6 3	.667
Peerless Prints	5 4	.556
Slovenic Coals	5 4	.556
Avsec Prints	5 4	.556
White Fronts	3 6	.333
The Eagle Store	3 6	.333

accordianist in Infantry Musical Trio in Italy
Cleveland, O. — Pfc. Edward Laurich, 858 E. 139 St., an accordionist, is a member of the "Gloom Chasers," a musical trio of the 34th Infantry Division in Italy that presents concerts in the squares of Italian villages.

"Sometimes we stage a dance in a building," he said. "The Italian girls show the boys the polka and are anxious to learn how to jitterbug. One lady about 65 years old was an expert on jitterbugging. Most of the girls take off their shoes and dance barefooted."

TO GIVE QUARTERLY REPORT AT PITT MEETING

Pittsburgh, Pa. — At the regular monthly meeting of Mother of Seven Sorrows Society, No. 81, on Oct. 15, the trustees will give their quarterly report as to the standing of our lodge. All the members are cordially invited to be present at this meeting.

We are proud of the standing of our lodge, and we want each and every one of you to be proud of it, too; therefore your interest, disclosed by your attendance at the meeting, will be graciously received. At this meeting we will also discuss the receiving of Holy Communion in a body during the month of November for all our deceased members.

We will also accept your ideas and suggestions as to how we might increase our finances at this time. We are always anxious to keep going forward, and therefore, any suggestions as to our financial progress in the future will be acceptable. There may also be some other things of importance which you would like to discuss, so come to the meeting at 2:30 p. m.

The members of our lodge are very well represented in the Pitt Women's Bowling League, and we hope that more of you will join us.

(Miss) Frances Lokar, president.

"ACT YOUR AGE" SODALITY BILL

Joliet, Ill. — The Blessed Virgin Mary-Sodality of St. Joseph's Church is presenting a 3-act play, "Act Your Age," by William Davidson, Sunday, November 19, in the Parish Hall on North Chicago Street. There will be a matinee at 3 p. m. and an evening performance at 8 o'clock. The play is a hilarious timely comedy. The male characters represent three Navy men.

The play will be presented for the benefit of the "Hail Mary" fund. The "Hail Mary" is the monthly Sodality paper, which is sent to all from the Parish in the service.

Wounded in France

Joliet, Ill. — Pvt. Anthony Dragovan, son of Mr. and Mrs. Martin Dragovan, and husband of Marie Dragovan, of 1018 Cora St., was slightly wounded in action Aug. 14 in France. Pvt. Dragovan was inducted into the infantry in Oct. 1943. He has been overseas since March 1944.

Wounded in Central Pacific

Joliet, Ill. — Cpl. John E. Jakovich, son of Mrs. Mary Jakovich, 805 Summit St., and husband of Alice Jakovich, 5 W. Jackson St., was wounded in the Central Pacific area of war, according to a telegram from the war department. Cpl. Jakovich has been in service since Feb. 1943.

Recovering in England

Cleveland, O. — Pvt. Joseph Jelenic, 37, is now in an English hospital recovering from wounds, his sister, Josephine Jelenic, 6710 Bliss Ave., was notified by the War Department.

He was reported missing in France on June 19. Later his sister received word that he was in a hospital in England.

Pvt. Jelenic is a native of New York. He entered the service in Nov. 1943, and was sent overseas in April, after training at Camp Croft, S. C.

LT. TED PRISLAND AWARDED PURPLE HEART

Lieutenant Ted Prisland

Sheboygan, Wis. — Mr. and Mrs. John Prisland, 1034 Dillingham Ave., received word that their son, Lt. Ted Prisland has been awarded the Purple Heart for wounds received in action with the Third Army in France early in September.

News of the presentation was inclosed in a letter received directly from the lieutenant, now recuperating in an American base hospital somewhere in France. The Purple Heart was presented to

him on Sept. 8. Apparently his injuries were not of a critical nature.

Lt. Prisland enlisted in the army in Dec. 1942, and received basic training at Camp Wheeler, Ga., and officer candidate instruction with an engineering unit at Fort Belvoir, Va. He received his commission as second lieutenant on July 21, 1943, and subsequently was made battalion adjutant in the engineering general service regiment at Camp Ellis, Ill.

On February 24, 1944, he was promoted to first lieutenant and a month later was sent overseas to England. His parents said that he was stationed in England until the first part of August and has been in action against Nazi forces in France since that time. Prior to his enlistment he was an art instructor in Scott High School, East Orange, N. J.

Lt. Prisland's father is president of Lodge No. 144 KSKJ and his mother, Marie, is a member of No. 157 KSKJ, and an American base hospital founder and supreme president of the Slovenian Women's Union (S. Z. Z.).

KSKJ SERVICEMAN WRITES OF THRILLING VISIT TO ROME, RECEIVES POPE'S BLESSING

North Chicago, Ill. — Pfc. Frank Lesnak, 1126 McAlister Ave., writes his sister, Mrs.

Mrs. Frank Drasler of the same address of his thrilling visit to Rome on his recent three-day furlough from his duties somewhere in Italy. He is overseas since Aug. 1942

Pfc. Lesnak not only went through St. Peter's cathedral and visited Vatican city but he also saw Pope Pius and received his blessing. He says in his letter:

"The Pope addressed the soldiers in English and then in French. After his talk he gave them his blessing and then talked personally to the soldiers. I was luckily up in front and when he walked by me he asked me how I was and at the same time blessed the rosaries I had in my hand

and then I kissed his ring. The rosaries I am sending home to the family.

Pfc. Lesnak, son of the late Mr. and Mrs. John Lesnak of North Chicago, has a brother in service, Pfc. Anthony Lesnak, Camp Cooke, Calif. His brother-in-law, Cpl. Victor Dietz is in army service somewhere in France.

Pfc. Lesnak is a member of St. Joseph Society, No. 53 of Waukegan, Ill.

Wounded in France

Joliet, Ill. — Overseas less than two months, Pvt. Joseph Kozlevcar, husband of Helen Kozlevcar, 504 Franklin St., was wounded in action in France, Aug. 28, according to a telegram from the war department. Pvt. Kozlevcar has been in uniform since Feb. 21 of this year, serving with the infantry. He is the father of three children.

A FAT CHANCE TO SURVIVE UNHARMED

This cellophane cape, worn by Pfc. Ruth Baldon of Davenport, Ia., is a protection against chemical liquids released in battle. Designed for battlefield wear, the cape is folded into a light, compact package that service men can open and put on in five seconds flat. Used household fat salvaged by American housewives is required in the manufacture of cellophane, one of the new, indispensable products widely used in modern warfare.

OUR PAGE WAR KITCHEN

By FRANCES JANCER
1110 Third St.
La Salle, Ill.

Christmas is just around the corner, as are the Thanksgiving holidays — these two always spell fruit cakes and plum puddings. And fruit cakes must be made well in advance to give them a chance to age, as they say, the older the better.

Then there are the various varieties of fruit cake, the light, dark, etc., whichever is pleasing to the appetite.

Rich Fruitcake

4 cups sifted flour, 2 tablespoons cinnamon, 1/2 teaspoon cloves, 1 nutmeg, grated, 1 lb. seeded raisins, 2 lbs. currants, 1 lb. pitted dates, chopped, 1 lb. citron, shredded, 2 cups shortening, 2 cups sugar, 1 tablespoon grated orange rind, 12 eggs, well beaten, 3/4 cup brandy or sherry, 3/4 cup rosewater.

Mix and sift the flour and spices; mix with prepared fruits. Cream shortening until soft and smooth, gradually add sugar, creaming until very fluffy; beat in orange rind and eggs. Gradually stir in flour fruit mixture alternately with combined brandy and rosewater. Turn into greased loaf pans, lined with waxed paper and again greased, filling pans 3/4 full. Cover tops with waxed or greased paper and steam 1 hour, then bake in very slow oven about 3 hours, removing paper the last 1/2 hour to dry surface. This recipe will make 10 lbs. of fruitcake.

White Fruitcake

3 cups sifted flour, 1 teaspoon baking powder, 1/4 teaspoon salt, 1 1/2 teaspoons cinnamon, 1 teaspoon allspice, 1 teaspoon cloves, 1 teaspoon nutmeg, 1 cup butter, 1 cup sugar, 6 well beaten eggs, 1/2 cup sherry, 2 cups blanched almonds, halved, 1 1/2 cups coarsely broken pecans, 1/2 cup coarsely broken walnuts, 1 package Sultana raisins, 1 1/2 cups diced citron, 1 1/2 cups diced candied pineapple, 1/2 cup chopped candied orange peel.

Mix flour, baking powder, salt and spices; sift three times. Cream butter until it is soft; add sugar gradually, beating until light and fluffy; beat in eggs, then sherry, nuts and fruits. Stir in flour mixture. Turn into greased, paper lined tube or loaf pans and bake in slow oven until done. In tube pan about 2 hours. In loaf pan, 1 to 1 1/2 hours. Or bake in greased individual ring molds in slow oven about 25 minutes. Remove paper and cool on cake rack; wrap cold cake in waxed paper and store in covered containers. Makes 5 lbs. of fruitcake or 25 small molds.

Fifth Generation Wedding Cake

1 lb. almonds, 3 lbs. currants, 3 lbs. raisins, 1 lb. mixed, sliced peel, 2 cups cognac brandy, 4 cups sifted flour, 2 teaspoons baking powder, 3 teaspoons cinnamon, 1 teaspoon cloves, 1/2 nutmeg, grat-

LT. LESAR IN BELGIUM CONGRATULATES KSKJ ON PROGRESS MADE PAST 50 YEARS

Belgium
Sept. 21, 1944

Dear Editor:

It so happened that moment sent me a package, and in it I found the Glaslo and read of our wonderful Jubilee at home.

Let me take this time to congratulate the KSKJ on its 50th anniversary, and may it stand as always "Over and above everything else."

To the original members I send my sincerest wishes for doing such a swell job in taking care of our Catholic people. To those who have died, let them rest in peace, for they have done their share.

Now to every member, whether in the service or at home, I send my best wishes. Let us keep up our good work, to keep it the finest fraternal organization known.

I am now in Belgium, but I would like to tell you of some of my travels since coming overseas, if you don't mind.

After landing in England, I spent only 3 weeks there, and then the Day came when we moved, and the next thing I found myself in France.

It was a hard fight, but we succeeded in crossing the country and now I find myself in Belgium.

France in itself is a very beautiful and fertile country. Farming, fruit growing and cattle raising were the items of interest to most of us, since it furnished us with a few fresh foods to eat.

I had the very good fortune of visiting Paris, and if I may say so, it is the most beautiful place in the world. The buildings are old, but they are beautiful, mentioning a few, Notre Dame Cathedral, Arch de Triumphe, the Bastille, Napoleon's Tomb and then to mention the Eiffel Tower. I hope I have the good fortune to visit it again some day.

As for the people, well, that is a story in itself. After four years under German control, they almost went wild. To describe our entrance into Paris, for 9 miles out of the city limits and all the way through town the people crowded the roads and streets by the thousands. They threw flowers, fruits and gave out champagne, cognac and everything under the sun.

Our vehicle stopped at one time, and people just climbed aboard, shaking hands, kissing the boys on the cheeks, and just everything they had to offer was ours. It was one of

ed, 1 lb. shortening, 1 1/2 cups firmly packed brown sugar, 16 eggs, 3 drops of wintergreen, 1 cup molasses, 1 cup sour cream.

Blanch and shred almonds; mix with fruits, peel and brandy, and let stand in a closely covered jar 2 days. Mix and sift flour, soda and spices. Cream shortening until soft and smooth; gradually add sugar, creaming until fluffy; beat in thoroughly one egg at a time, then wintergreen and molasses. Add the flour mixture alternately with sour cream, mixing well after each addition; stir in brandied nuts and fruits. Turn into greased loaf pans, lined with waxed paper and again greased, filling them about 3/4 full. Cover tightly with waxed or greased paper and steam two hours; then bake in very slow oven about two hours, removing paper the last 1/2 hour to dry surface. If kept covered with sugar and in an air-tight can, this cake will be good on the 25th wedding anniversary. Makes 14 lbs. of fruitcake.

the greatest displays I have ever seen, and I'll long remember it. When we set up our positions, they just wouldn't stop sending up flowers, etc.—It seemed as they felt, they just couldn't do enough for us. To be truthful, I have never seen such a display of happiness, hospitality and willingness to help as these people showed. It is an event I will never forget.

As for Belgium, it is just as fine a land as France and the people react the same way. I hope to see more of this country before I leave, but my main interest is Berlin and then home.

And now to Mr. Germ, a personal friend of mine, Mom, Dad and people of Pueblo, Colo., I send my best wishes from a fellow member of the great KSKJ. I'm proud to belong to it, and as soon as this struggle for freedom is over, I'll be back to try to fill in where I left off — 3 years ago.

In closing, I again say congratulations to all of you and keep up your good work.

Fraternally yours,

Lt. Wm. J. Lesar
Btry A 459 AAA
(AW) Bn.
A. P. O. 230
care Postmaster
New York City, N. Y.

Killed in France

Cleveland, O. — Sgt. John Bergant, 24, was killed in France Sept. 1, his wife, Mrs. Mary Bergant, was notified. The infantryman was the father of 22-month-old Shirley and son of Mr. and Mrs. John Bergant, Sr., of 19706 Cherokee Ave.

Sgt. Bergant attended Oliver Hazard Perry School and was employed at the Breckinridge Machine Co. He was inducted into the Army April 3, 1942, and went overseas last December.

He is survived also by his sisters, Marian and Frances, and his brothers, Albert, Joseph, Sgt. Steve in England, and Pfc. Andrew in France.

V-DAY IS PLANNED AS PRAYER-DAY BY BISHOP

Feeling that events in Europe justify hopes for an early cessation of hostilities, Coadjutor Bishop Edward F. Hoban of Cleveland has written priests of the diocese directing that the announcement of peace be observed in a truly Christian spirit.

He has addressed the clergy, in part, as follows:

"We are at length justified in believing that through the mercy of God hostilities in Europe are coming to an end. For years we have prayed for peace and strained every effort to achieve it. Millions of our young men have fought to bring it about, and the list of those who died in the struggle is long. We will therefore welcome the end of the war with every fiber and faculty of our being.

"However, in the exultation of the moment, we should not forget to thank God for the restoration of peace in Europe and for the strength of arms that will have made it possible for our country to achieve victory; nor should we forget the lessons the war has taught us: the dependence of all men on God, the necessity of prayer, the consequences of sin—of greed, dishonesty, pride, sensuality—which, under one guise or another, brought on the war.

USED FAT MAGIC

CHANGE OF MEETING

So, Chicago, Ill.—St. Mary's Lodge, No. 80, will hold its meeting on the third Sunday of every month for the winter months. The next meeting will be Oct. 15th at 1:30 p. m. at St. George's hall. Please attend, as there will be many important things to discuss.

Louise Likovich, Sec'y.

—MAKE IT 40 IN 44!—

Wounded in France

Cleveland, O. — Mrs. Olga Wolket, 1629 Hopkins Ave., Lakewood, has been notified by the War Department that her brother, Pfc. Louis Rebrovich, 21, was wounded in France on Sept. 2. He is attached to an artillery unit.

Pfc. Rebrovich entered the Army on July 21, 1942, and has been overseas for seven months. A former student of West Technical High School, he was employed by the S. K. Wellman Co. until his induction. His brother, Air Cadet Frank, is stationed at Monroe, La.

—MAKE IT 40 IN 44!—

They'll tell you that Catholics that give up just everything to hang on to their faith do not know what side their bread is buttered on. Well, what difference does it make, since we eat both sides anyway!

—MAKE IT 40 IN 44!—

THE SPIRIT OF FAMILY

The family — everyone's family, your family — is the cell, the unit, the little mirror of society, of the nation, of civilization. In all this world there is nothing more stable on which to build our hopes, with which to cure the ills of a wounded world, through which to make our way out of a maze of difficulties that beset us today.

The answer to our social sins, be they sins of divorce, delinquency, or any of the host of evils that possess us, will never find their ultimate answer in learned treatises of great teachers, of psychologists, of doctors, or of leaders of the church. All of these agencies of human betterment can, and do accomplish much good; but in the end all the weighty and important problems present themselves in the home and have no solution anywhere if not there.

We must somehow find peace and charity and understanding in a world now engaged in war and hate and suspicion. But how shall we have enough of the spirit of self-sacrifice to replace the savage conflict of society by good understanding if we make no effort for good understanding with our own flesh and blood? How can we work for the "brotherhood of man" if we can not get along with our own brother? Can we, for example, truly sympathize with the needs of our neighbor if we are callous to the sufferings under our own roof? Can the social sins of the world be solved by those who care nothing for the sins against family life?

Unfortunately, not only since the war, but throughout the past few decades, family life has undergone profound changes, it has suffered grave deterioration, contracted vices and taken on stains. We cannot change the whole world overnight, but we can do much in our own family. And if each one of us better our own family, we better the world.

If we, as individuals, and as members of society are to achieve any sort of peace we must fall back upon the family, upon the home life, the home joys, the religion of the fireside.

—St. Aloysius Bulletin.

Killed in Airplane Crash

Joliet, Ill. — The seventh gold star was added to St. Joseph's parish Service Flag on Saturday, Sept. 23, 1944, when Memorial services were held for Sgt. Frank Zugel, by the Rev. M. J. Butala. Sgt. Zugel was killed in an airplane crash on Aug. 23 somewhere in England. A flight mechanic with the Air Corps, Sgt. Zugel worked with the ground crew. He had been in service for the past three years. After his training in the States, he was sent to England in Oct. 1943. Besides his mother, Mrs. Johanna Zugel, 1001 Oakland Ave., he is survived by four brothers and four sisters.

Wounded in France

Cleveland, O. — Mrs. Stephanie Skufca was notified recently by the War Department that her son, Pvt. Joseph Skufca, 25, was seriously wounded in France Aug. 31. The infantryman recently wrote that he is recuperating in England but did not mention the extent of his wounds.

Pvt. Skufca is a former employee of the Halle Bros. Co. He entered service in Jan. 1942, and left for overseas last May. His two brothers in service are Pvt. Louis, in San Francisco, and Gunner's Mate Walter in the Atlantic.

PHOTOGRAPHER MATE KRAMER HOME, BUT HE WILL NOT HAVE STORY

Cleveland, O.—Well, folks, our darned old planes could there's no use looking for a land and refuel." story in connection with Photographer's Mate 2/c James J. Kramer because he won't have it.

Normally we'd be able to do a pretty good yarn about the adventures of a guy like Jimmy Kramer, particularly since he's one of our own—maybe he took your picture during the years he handled a camera in the Universe Bulletin editorial department? And more particularly since he'd been overseas 26 months and saw the critical phase of the American offensive in the Pacific-Asiatic zone get under way.

But we can't because Jimmy Kramer was a member of the Sixth Naval Construction Battalion which lost a good number of men due to tropical diseases, and as each man went home he got an extravagant piece in the local journal telling how he had been winning the war all by himself up to the time he got too sick to push the Japs around any more.

"Heck," said Jimmy Kramer, who himself was home for the first time since he enlisted in the Navy in the spring of 1942, "you should have seen some of those newspaper clippings. So the rest of us decided that we'd keep our faces closed when we got home, which I am doing."

So there won't be any story, folks, although we know you are curious to hear about the time when his outfit landed at Guadalcanal a couple of weeks after the marines had splashed ashore. This was in October, 1942. "We landed in Higgins boats, and about five miles up the coast I could see other landing operations. It made me feel better to know we had company, and I said so. 'You crazy galoot,'" said the chief, 'you'll be sorry. Those are Japs!'"

"Yow," says Photographer's Mate Kramer, tingling with the memory of it, "was I a dummy then!" There followed four months of hard labor on the island, during which time the Seabees lived the life of infantrymen, burrowing into foxholes during bombing raids and then pouring out to fill up the shell-holes and lay new matting "so

It was pretty rugged. The Seabees were attached to the First Marine Division and now Jimmy wears a red, white and blue ribbon — the Presidential Citation — alongside his Pacific-Asiatic ribbon with the battle star. He's a veteran now.

But, heck, we can't tell you about these things, because Jimmy won't have it. We can tell you, though, that after Guadalcanal Jimmy went to New Zealand for a rest, then to New Caledonia where he has been since. Jimmy is now at home with his mother, Mrs. Angela Kramer of 1327 E. 65 St., for a 30-day leave. Two brothers, Tom and Dick, are overseas with the Army.

We guess that maybe there will be no special military significance to relating Jimmy Kramer's story of the time that he got sick of starchy foods and squawked to the mess officer about it. We should have soup for lunch," said Photographer's Mate Jimmy Kramer, who in his civilian days got himself a reputation as a "fine fork."

"So we got soup for lunch," relates Jimmy. "We had it quite often, thereafter — in fact, every day."

"One day the cook's cat was running across the beams in the galley and brushed against a hot steam pipe. She let out a screech and took off. She landed right in the big steaming kettle of bean soup."

Did the cook throw out the soup?

"I think it was more likely that he threw out the cat," he said thoughtfully. — Universe Bulletin.

Elevated to Staff Sergeant

Cleveland, O. — Edward J. Vesel, 29, now in Italy with an Air Force Service Command, has been elevated to a staff sergeant, according to information received by his parents, Mr. and Mrs. Charles Vesel, 1573 E. 47 St.

MEETING NOTICE

Cleveland, O. — St. Helen's Society, No. 193, will hold a meeting Oct. 19, in the usual place. Inasmuch as prizes will be awarded that night, all the members are urged to attend.

* FAT FACTS *

D-DAY IS EVERY DAY IN YOUR KITCHEN IF WE ARE TO MEET THE DEMAND FOR 12 BILLION POUNDS OF FATS AND OILS FOR WAR AND CIVILIAN USE IN 1944.

230,000,000 POUNDS OF USED KITCHEN FAT IS AMERICA'S HOUSEHOLD QUOTA FOR 1944

TURN IN YOUR USED KITCHEN FATS AND GET POINTS AND CASH! HELP YOURSELF AND HELP WIN THE WAR!